

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁCZNYCH
POWIATU MYŚLIBORSKIEGO na lata 2022-2026**

WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2022-2026 jest dokumentem wyznaczającym długofalowe działania mające na celu poprawę funkcjonowania Powiatu Myśliborskiego oraz podniesienie jakości życia społeczności lokalnej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i ograniczenia negatywnych skutków występujących problemów społecznych.

Strategia jest długookresowym dokumentem planistycznym na podstawie którego w perspektywie 5 lat będzie budowana polityka społeczna powiatu. Ustawa z dnia 12 marca 2014 r. pomocy społecznej nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizowania strategii rozwiązywania problemów społecznych zawierającej w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian, określenie celów strategicznych, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz wskaźników realizacji działań. Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia oparte na tym dokumencie będą prowadzone w oparciu o aktywne współdziałanie podmiotów publicznych i prywatnych istniejących na terenie powiatu myśliborskiego. Adresatami podejmowanych działań będą głównie środowiska zagrożone wykluczeniem społecznym oraz te, które pozostają na marginesie życia społecznego.

Mając na uwadze powyższe założenia, opracowano dokument Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2022-2026, która uwzględnia kierunki działań wynikające z dokumentów strategicznych – europejskich (Unii Europejskiej), krajowych (ogólnopolskich) i regionalnych (obejmujących województwo zachodniopomorskie).

Strategia składała się z trzech części :

Części wprowadzającej – która zawiera informację dotyczące uwarunkowań zewnętrznych – prawnych, strategicznych i programowych.

Część diagnostyczno-analityczna – zawiera charakterystykę powiatu oraz diagnozę wybranych obszarów związanych z problemami społecznymi, których rozwiązanie leży w gestii samorządu powiatowego. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w powiecie oraz wykorzystano dostępne dane statystyczne. Ze względu na uwarunkowania zewnętrzne (COVID-19) na etapie tworzenia strategii nie włączono mieszkańców. Otrzymali oni możliwość zapoznania się z dokumentem jak również wniesienia uwag na etapie konsultacji. W tej części zawarto wyniki przeprowadzonej analizy SWOT, która umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Ze względu na istniejące ograniczenia waga poszczególnych czynników została określona na podstawie pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Część programowa – która zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, obszarów priorytetowych, celów strategicznych, celów operacyjnych oraz działań. W części programowej wskazano również podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, określono czas realizacji, zaplanowano przewidywane efekty, wskaźniki realizacji oraz szacunkowe ramy finansowe

I. Część pierwsza – wprowadzająca

1.1 Struktura strategii

Struktura Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Myśliborskiego na lata 2022-2026 składa się z :

- I. Części wprowadzającej – zawierającej informacje o uwarunkowaniach zewnętrznych działań strategicznych. Uwarunkowaniach prawnych i organizacyjnych mających wpływ na kształt dokumentu oraz opis prac nad strategią.
- II. Część diagnostyczno-analityczna – zawierająca ogólną charakterystykę powiatu myśliborskiego oraz diagnozę występujących na terenie powiatów problemów społecznych. Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o dane wtórne – dane statystyczne GUS, raporty i sprawozdania. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:
 1. Ogólnej charakterystyki powiatu myśliborskiego .
 2. Demografii
 3. Kondycji rodzin w powiecie myśliborskiego w tym: przemoc, bezrobocie oraz korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej
 4. Funkcjonowania pieczy zastępczej:
 - a) Zastępczej pieczy rodzinie
 - b) Zastępczej pieczy instytucjonalnej
 - c) Usamodzielnianie wychowanków systemu pieczy zastępcze
 5. Funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnością.

W części tej dokonano również analizy – analizy SWOT.

- III. Część programów - zawiera najistotniejsze elementy dokumentu. Zawiera ona misję strategii, określone obszary priorytetowe, w których ustalono cel strategiczny, cele operacyjne, działania umożliwiające osiągnięcie tych celów, realizatorów działań, wskaźniki pozwalające zweryfikować osiągnięte rezultaty, czas w jakim określone działania będą realizowane. Dokonano również prognozy stanu po zrealizowaniu działań strategicznych. Dodatkowo ujęte informacje dotyczące sposobu wdrażania strategii, zasad ewaluacji i monitoringu działań jak również opisano zasady promocji działań strategicznych.

1.2 Źródła i podstawy prawne strategii rozwiązywania problemów społecznych

1.2.1 Ramy prawne strategii

Strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 16 ust. 1 pkt 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U 2021 poz. 803 ze zm.).

Opracowując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Myśliborskiego, opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona zgodna z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi.

Na treść i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ niżej wymienione, **akty prawne** m.in.:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieranie rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy .
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy

1.2.2 Kontekst europejski tworzenia strategii

Poza wyżej wymienionymi aktami prawnymi, których zapisy mają decydujący wpływ na tworzenie, a co ważniejsze na realizację zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych, istotnym jest, że dokument ten musi spełniać założeniami polityki społecznej UE. Zgodność taka jest podstawą korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązanie różnych problemów społecznych.

Aktualnie dokumentem mającym największy wpływ na tworzenie strategii postępowania w zakresie polityki społecznej jest Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju „Przekształcamy nasz świat” przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym

model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dokument obejmuje siedemnaście celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące:

1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie,
2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo,
3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt,
4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie,
5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt,
6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,
7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,
8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność,
10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,
11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,
12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji,
13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,
14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony,
15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej,
16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu,
17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

1.2.3 Kontekst Krajowy Strategii

Do głównych dokumentów strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju Polski należą:

- Długookresowa strategia rozwoju kraju - DSRK (*Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*), określająca główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej,
- Strategia rozwoju kapitału ludzkiego – głównym celem strategii jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 - określa założenia polityki państwa w zakresie przeciwdziałaniu ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027. Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji pięciu celów Polityki Spójności na lata 2021-2027:

1. Bardziej inteligentna Europa,
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa,
3. Lepiej połączona Europa,
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym,
5. Europa bliżej obywateli.

1.2.4 Zgodność z regionalnymi dokumentami programowymi

Bardzo istotnym w planowaniu strategicznym jest to, by podejmowane działania wpisywały się również w cele regionalnych dokumentów strategicznych. Dla WZP takim dokumentem jest Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030. Istotnym jest by cele strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu myśliborskiego nawiązywały do założeń:

- Celu pierwszego strategii wojewódzkiej – **Otwarta społeczność – Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.**

- Celu trzeciego strategii wojewódzkiej – **Sprawny Samorząd - Sprawny samorząd zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług społecznych.**

Ponadto planowanie strategiczne na poziomie powiatu powinno uwzględniać założenia wojewódzkich programów, w szczególności :

- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej – „Region dla Rodziny”.
- Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych pn. „Region wyrównanych szans”.
- Zachodniopomorski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.

1.2.5 Kontekst lokalny

Najistotniejszymi dokumentami lokalnymi, które wpływają na kształt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Myśliborskiego będą następujące programy społeczne:

1. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2021-2023,
2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochronie Ofiar Przemocy w Powiecie Myśliborskim na lata 2021 – 2022,
3. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2021.

1.2.6 Opis przebiegu prac nad strategią.

W związku z kończącym się okresem zaplanowanych działań strategicznych w poprzednim dokumencie strategicznym – Zintegrowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2014-2019, koniecznym stało się stworzenie nowego dokumentu. Prace nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026 dla Powiatu Myśliborskiego rozpoczęto w grudniu 2019 roku. Zespół powołany do opracowania dokumentu napotykał na szereg problemów wynikających z ograniczeń wprowadzonych ze względu na COVID-19. Analiza danych, które stały się podstawą do opracowania diagnozy problemów społecznych powiatu została opracowana na podstawie:

- dostępnych danych statystycznych, instytucji,
- raportów, sprawozdań instytucji funkcjonujących na terenie powiatu,

- informacji uzyskanych od pracowników tych instytucji oraz NGO - został opracowany kwestionariusz będący podstawą pozyskania danych,
- informacji posiadanych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Opracowana diagnoza oraz dokonana analiza SWOT stały się podstawą do określenia obszarów problemowych jak również sformułowania misji – będącej pożądanym obrazem rzeczywistości po wdrożeniu strategii. Podstawa formułowania celów strategicznych, operacyjnych, działań, określaniu wskaźników oraz realizatorów, czasu realizacji zadań jak ram finansowych stały się zapisy zwarte w powiatowych programach społecznych.

W szczególności część programowa strategii została oparta o założenia następujących programów :

1. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2021-2023
2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochronie Ofiar Przemocy w Powiecie Myśliborski na lata 2021 – 2022
3. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2021

W strategii ujęto tylko te cele programów oraz działania, których realizacja posłuży osiągnięciu zaplanowanej misji. Dodatkowo w dokumencie uwzględniono cele i działania, które wykraczają poza ramy programów. Realizacja ich przyczyni się do efektywnego, opartego na zasobach, rozwiązywania istniejących na terenie powiatu problemów społecznych. W ramach prac nad dokumentem zaplanowano również monitoring i ewaluacje działań, jak również określono ramy finansowe podejmowanych przedsięwzięć i zasady wdrażania i aktualizowania dokumentów.

Część druga – Diagnostyczno - analityczna

2.1 Ogólna charakterystyka powiatu myśliborskiego

Powiat Myśliborski położony jest w północno-zachodniej Polsce, jest najdalej wysuniętym na południowy zachód powiatem województwa zachodniopomorskiego. Geograficznie znajduje się na Pojezierzu Myśliborskim i w niewielkim stopniu na terenie Niziny Gorzowskiej. Powiat tworzy pas długości 68 km i szerokości od 14 do 20 km. Na południowym zachodzie granicą powiatu jest granica państwa z Republiką Federalną Niemiec. Od południa powiat graniczy z powiatem gorzowskim oraz powiatem strzelecko-drezdeneckim, na wschodzie z powiatem choszczeńskim, a na północy z powiatem gryfińskim, stargardzkim i pyrzyckim.

Powiat jest miejscem, w którym znaczące obszary urozmaicają piękne, duże jeziora. Ponad 3% powierzchni powiatu zajmują wody, w tym ponad 40 jezior (powyżej 10 ha) o łącznej powierzchni

ponad 2.600 ha. Największym i najgłębszym z nich jest Jezioro Myśliborskie o powierzchni 617,7 ha i głębokości maksymalnej 22,3 m ok. Dodatkowo, ponad 102 jeziora mniejsze o powierzchni 1 ha.

Powiat myśliborski zajmuje drugie miejsce w województwie pod względem udziału powierzchni prawnie chronionej w powierzchni ogółem powiatu, obszar objęty ochroną przyrodniczą stanowi 44% powierzchni powiatu. Lasy zajmują 43,54% powierzchni powiatu, co w porównaniu do średniej województwa (35,30%) jest dużym zalesieniem. Największymi kompleksami leśnymi w powiecie są Puszcza Barlinecka oraz kompleks leśny w okolicach Dębna. W większości lasów prowadzi się intensywną gospodarkę leśną. Skład gatunkowy drzew zdeterminowany jest przez warunki siedliskowe, przy czym drzewa iglaste zajmują ok. 70% powierzchni. Na terenie powiatu, znajduje się siedem rezerwatów przyrody, sklasyfikowane ze względu na:

- torfowiska z bardzo bogatą i rzadką roślinnością na kredzie jeziornej oraz zarastającego jeziora z podwodnymi łąkami oraz innymi rzadkimi gatunkami roślin wodnych;
- kolonie czapli siwej, stanowiska lęgowe bielika, ostoi wielu gatunków ptaków wodnych oraz zachowanie charakterystycznej roślinności;
- stanowiska skał wapiennych, zlepieńców, piaskowców i gładów narzutowych wraz z otaczającymi je lasami grądowymi, bukowymi i lęgowymi.
- zachowanie mozaiki ekosystemów leśnych oraz bagien z typową dla nich florą i fauną;
- zachowanie krajobrazu moreny czołowej z licznymi gładami narzutowymi, buczyną pomorską oraz oczkami wodnymi z interesującą roślinnością wodną i bagienną;
- stanowiska cisów pospolitych *Taxus baccata* w różnych fazach rozwojowych;
- stanowiska najmniejszej rośliny naczyniowej wOLFII bezkorzeniowej *Wolffia arrhiza* oraz wielu innych.

Mówiąc o przyrodzie nie sposób pominąć parków podworskich. Na terenie powiatu jest około 50 parków podworskich, które powstały na przełomie XVIII i XIX wieku. Większość z nich wpisana jest do rejestru zabytków. Na szczególną uwagę zasługują parki umieszczone w rejestrze zabytków: Barnówku, Dolsku, Rościnie, Renicach, Dysznie, Smolnicy, Warnicach, Wysokiej, Strąpiu, Karsku, Czernikowie, Czółnowie, Dąbrowie, Derczewie, Golczewie, Golenicach, Kierzkowie, Kruszwinie oraz Nawrocku, Niepołcku, Otanowie, Sitnie, Sulimierzu, Tarnowie.

Zasoby kulturowe powiatu myśliborskiego to przede wszystkim zabytki architektoniczne. Do najciekawszych zabytków powiatu należą:

- barokowe i rokokowe kościoły w Golenicach, Dolsku, Nawrocku, Renicach, Rościnie, Różańsku, Sulimierzu, pałace ceglane w Czernikowie, Karsku, Rościnie,
- pałac konstrukcji ryglowej w Niepołcku,

- późnobarokowy ratusz w Myśliborzu,
- kuźnia konstrukcji ryglowej w Dolsku.

Powiat Myśliborski może pochwalić się różnymi atrakcjami turystycznymi takim jak::

- Muzeum Regionalne w Barlinku – mieści się w tzw. Domu Gutenberga, w którym kiedyś była drukarnia. W muzeum znajdziemy ekspozycję dokumentującą życie i przebieg kariery wielkiego szachowego mistrza – dr Emanuela Laskera,
- Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w Myśliborzu.
- Mistrzostwa Polski Strefy Zachodniej Amatorskiego MMA w Barlinku,
- Barlineckie Świątjanki z Koronacją Królowej Puszczy,
- Barlineckie Lato Teatralne,
- Wielka Siódemka Barlinecka,
- Międzynarodowe Spotkanie Pasjonatów Nordic Walking,
- Festiwal Folkloru – „Folklor Bez Granic” w Boleszkowicach,
- Festyn Historyczny/ Turniej Rycerski w Chwarszczanach, gm. Boleszkowice,
- Mistrzostwa Polski DEDE ART w Dębnie,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego w Myśliborzu,
- Motorowodne Mistrzostwa Świata w Myśliborzu,
- Ogólnopolskie Regaty o Puchar Leonida Teligi w Myśliborzu,
- Ogólnopolskie Spotkania Młodych Autorów i Kompozytorów SMAK im. Jonasza Kofty w Myśliborzu,
- Powiatowy Konkurs na Palmę i Pisanek Wielkanocną w Nowogrodku Pomorskim.

Powiat jest dobrze skomunikowany z systemem komunikacji województwa i kraju. Na terenie Powiatu Myśliborskiego krzyżują się istotne w skali kraju i regionu szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, m.in. droga ekspresowa S3, droga krajowa nr 23, droga krajowa nr 26, droga krajowa nr 31, droga wojewódzka nr 151 czy droga wojewódzka nr 156.

W skład powiatu wchodzi trzy gminy miejsko-wiejskie:

- Barlinek
- Dębno
- Myślibórz

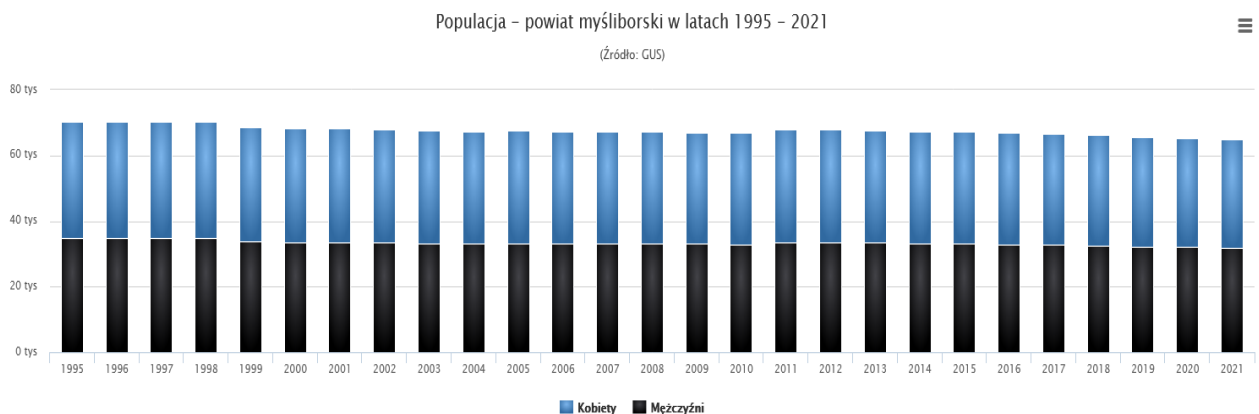
oraz dwie gminy wiejskie

- Boleszkowice
- Nowogródek Pomorski.

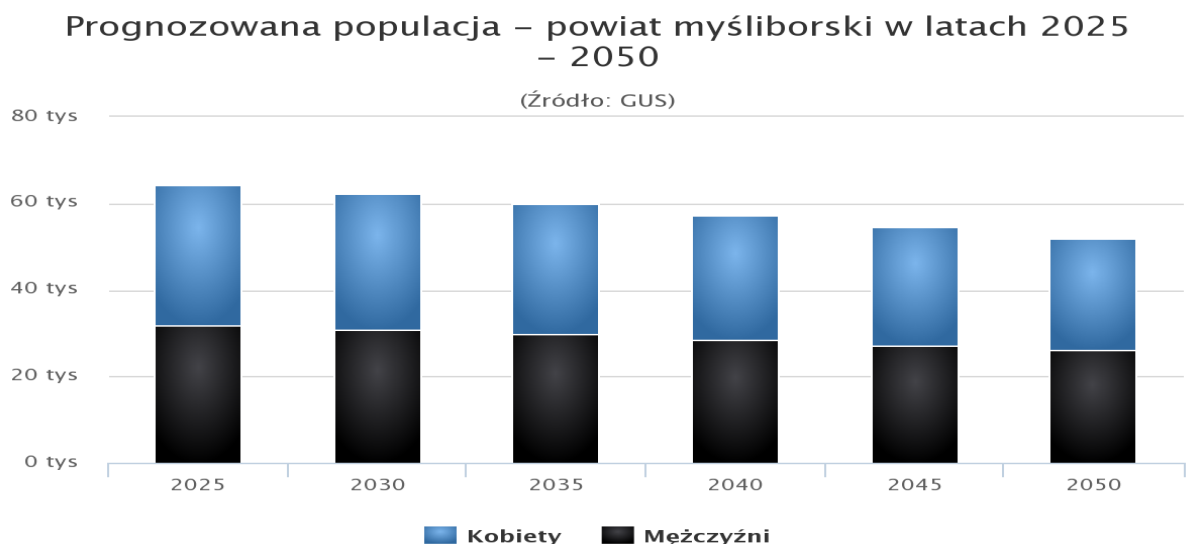
2.2 Demografia

Powiat mierzy się z bardzo poważnymi problemami związanymi z niekorzystnymi procesami demograficznymi. Powiat myśliborski ma 65064 mieszkańców, z czego 50,95% stanowią kobiety, a 49,05% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców powiatu zmalała o 4,41%. W analogicznym okresie spadek ludności w województwie zachodniopomorskim wyniósł 0,93%, a w skali kraju zanotowano, nieznaczny spadek o 0,15%.

Dane te oznaczają, że dla powiatu zmiany wynikające z procesów demograficznych stanowią bardzo duże wyzwanie.

Prognozowana liczba mieszkańców powiatu myśliborskiego w 2050 roku wynosi 51 785, z czego 25 806 to kobiety, a 25 979 mężczyźni. W prognozach widoczny jest systematyczny spadek liczby mieszkańców .

www.polskawliczbach.pl

Współczynnik feminizacji w powiecie (liczba kobiet przypadając na 100 mężczyzn) wynosi 104. Wartości dla powiatu są korzystniejsze dla kobiet niż w województwie i kraju (wzp – 106 kobiet na 100 mężczyzn, w kraju 107). Należy zaznaczyć, że w grupach wiekowych od 0 do 64 lat widoczny

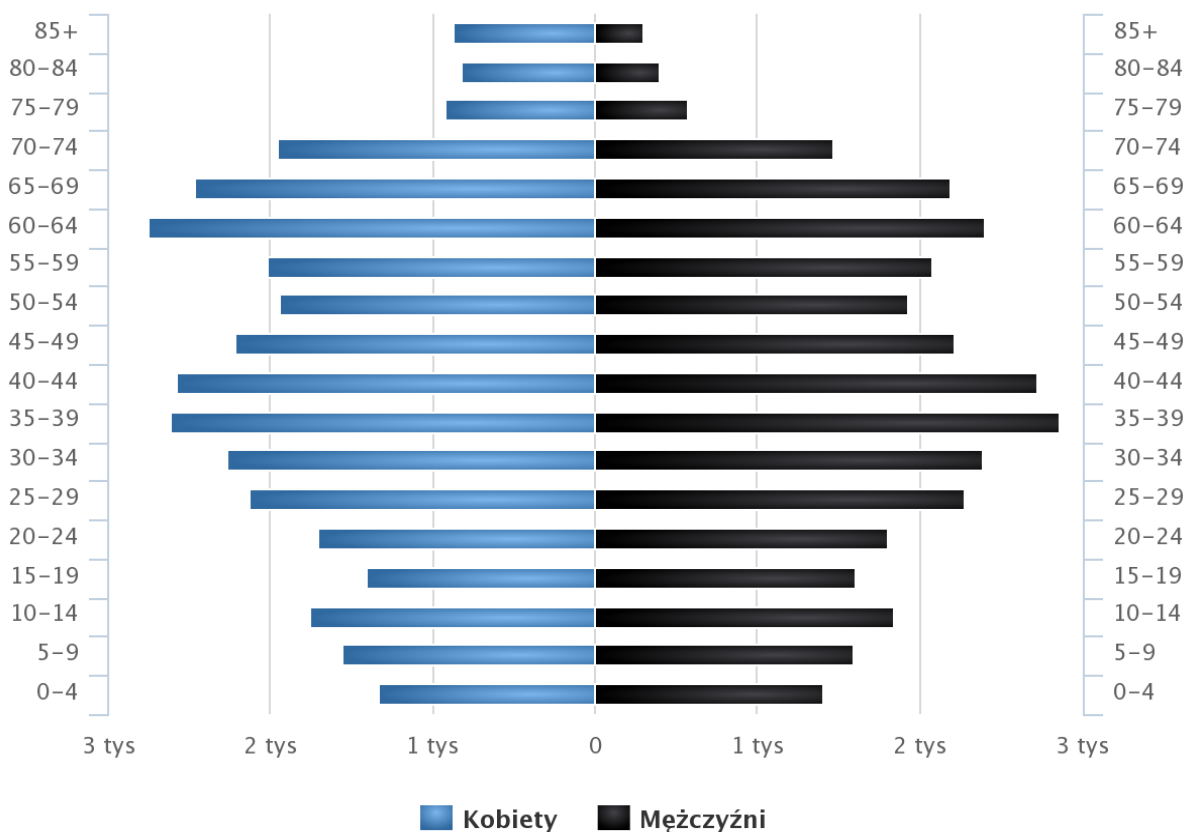
jest wzrost liczby mężczyzn, niekorzystny stosunek liczby kobiet do mężczyzn, występuje bardzo silnie w grupie wiekowej 85 i więcej lat.

Liczba mieszkańców przypadająca na 1 km² w powiecie jest średnio niższa niż w kraju i województwie. W 2021 roku wartość tego wskaźnika dla powiatu wynosiła 57 osób na km², w województwie – 75 osoby na km², a w kraju 123 osoby na km². Niska gęstość zaludnienia przekłada się na utrudniony dostęp mieszkańców do różnego rodzaju usług, może również wpływać negatywnie na budowanie więzi w środowisku lokalnym.

Średni wiek mieszkańców wynosi 42,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Piramida wieku mieszkańców powiatu myśliborskiego, 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Biologiczne grupy mieszkańców powiatu myśliborskiego

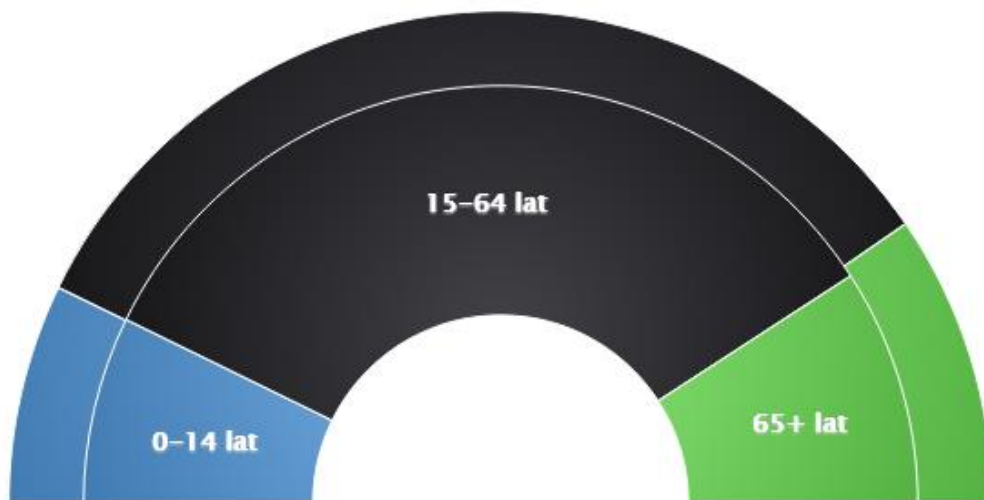
1. Ludność w przedziale wiekowym od 0-14 lat w 2020 roku wynosił 14,5% w tym mężczyzn było 15,1% a kobiet 13,9%,

2. Ludność w przedziale wiekowym od 15-64 lat w roku 2020 wynosiła 67,2%, w tym mężczyzn było 69,6% a kobiet 64,9%,
3. Ludność w przedziale wiekowym 65 i więcej lat w roku 2020 wynosił 18,3 % w tym mężczyzn 15,4% a kobiet 21%.

Wzrost liczby kobiet w przedziale wiekowym 65 i więcej jest związany ze znacznie większą umieralnością mężczyzn w tej grupie wiekowej.

Biologiczne grupy wieku – powiat myśliborski, 2021

(Źródło: GUS)

Problemy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa występują tak w kraju jak i województwie zachodniopomorskim. Analizując wartości wskaźnika obciążenia demograficznego¹ można zauważyć, że w powiecie osiąga on wartości niższe niż w kraju i województwie. Niepokojący jest jednak widoczny wzrost dynamiki procesu na przestrzeni lat 2018-2020.

Tabela: Wskaźnik obciążenie demograficznego i odsetek osób w wieku 65 lat w całej populacji.

Nazwa	współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi			odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
POLSKA	26,1	27,2	28,2	17,5	18,1	18,6
WZP	26,1	27,5	28,9	17,7	18,5	19,2
Powiat myśliborski	24,5	25,9	27,2	16,7	17,6	18,3

Źródło: GUS

¹ Stosunek liczby dzieci (0-14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata. Współczynnik może być liczony także w odniesieniu do ekonomicznych grup wieku i jest to stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym - GUS

Pandemia w znaczny sposób wpłynęła na wartości wskaźników dot. zgonów, dlatego dane będące podstawą analiz wskaźników dotyczących urodzeń, zgonów oraz przyrostu naturalnego zostały oparte na okresie do roku 2019. Dane za rok 2020 zostały podane w celu wykazania, że rok 2020 nie może być podany analizę w prognozach długoterminowych.

W 2019 roku w powiecie urodziło się 508 dzieci, w tym 258 dziewczynek i 250 chłopców. Średnia waga noworodków to 3347 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0.66 i jest nieznacznie wyższy od średniej dla województwa (0,65) oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju (0,74). Współczynnik dzietności ogólnej (liczba dzieci urodzonych przez przeciętną kobietę w ciągu całego okresu rozrodczego) dla powiatu w 2019 roku wynosił 1,29, gdy dla województwa osiągnął on wartość 1,25 a dla kraju 1,38. Współczynnik reprodukcji brutto (średnia liczba córek urodzonych przez kobietę w wieku rozrodczym) w powiecie osiąga wartości (0,59) bardzo zbliżone do średnich wartości, osiągniętych w 2019 roku w województwie zachodniopomorskim – 0,61 jak i do średnich wartości osiągniętych w tym czasie w Polsce – 0,67.

W 2019 roku wartość wskaźnika obrazującego zgony na 1000 mieszkańców, wynosił 11,1 i zbliżyła się do wartości z 2018. Był on nieznacznie wyższy od liczby zgonów w województwie zachodniopomorskim (10,9) czy w kraju.(10,7).

Wzrost liczby zgonów w 2020 roku był podobny jak w województwie i kraju.

Tabela: Urodzenia żywe, zgony na 1000 ludności i przyrost naturalny w Polsce, WZP i powiecie w latach 2018-2020.

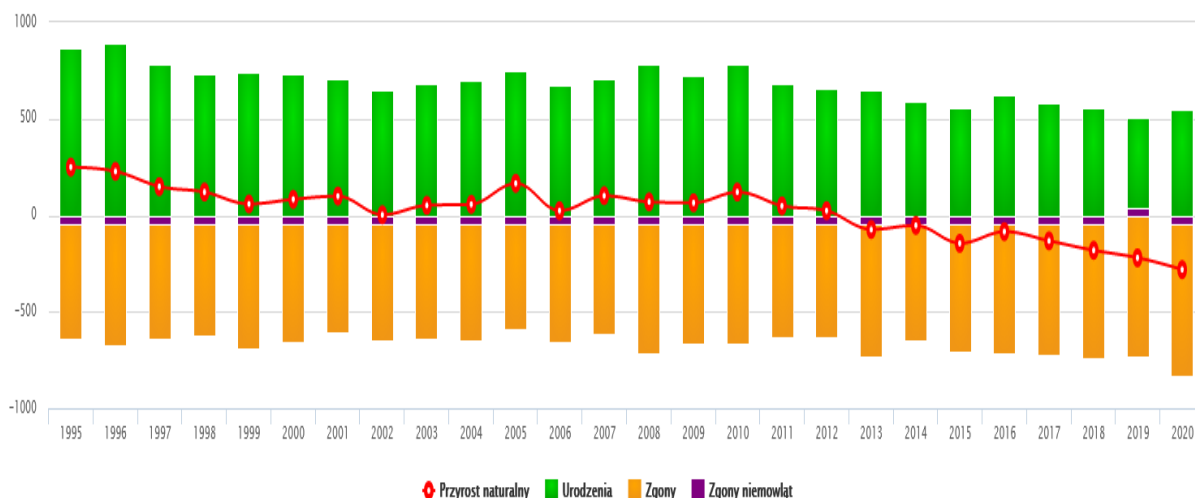
Nazwa	urodzenia żywe na 1000			zgony na 1000 ludności			przyrost naturalny na 1000		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
POLSKA	10,11	9,77	9,26	10,78	10,67	12,45	-0,68	-0,91	-3,18
WZP	9,04	8,60	8,11	10,90	10,88	12,42	-1,86	-2,27	-4,31
Powiat myśliborski	8,38	7,70	8,35	11,12	11,05	12,66	-2,74	-3,35	-4,31

Źródło GUS

Przyrost naturalny w latach 1995–2020 w powiecie myśliborskim

(Źródło: GUS)

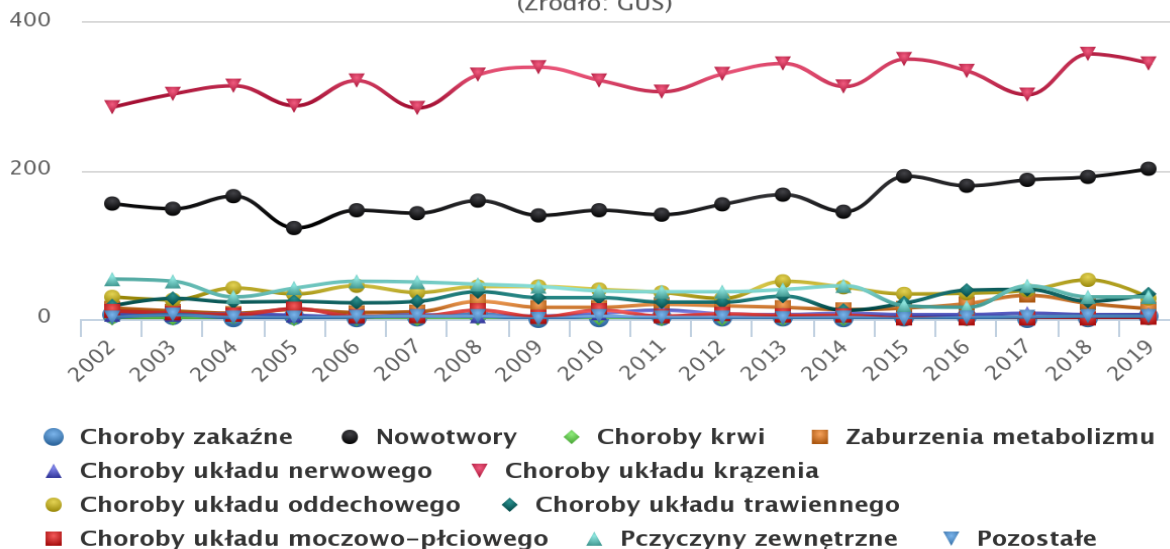

Analizując przyczyny zgonów mieszkańców powiatu widoczne jest konieczność monitorowania następujących wskaźników:

- **Zgony z powodu chorób układu krążenia** – w powiecie jest to przyczyna prawie połowy zgonów. W powiecie – 47,3% osób umiera z powodu chorób układu krążenia. W województwie zachodniopomorskim – 43,8% a w Polsce 39,4%.
- **Zgony osób w wieku do 65 lat z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności w tym wieku** – szczególnie niepokojące jest to, że zgony z powodu chorób układu krążenia w dużej mierze dotyczą osób do 65 roku życia - powiat 117 osób, WZP - 85 osób, kraj – 69,5 osób
- **Zgony kobiet z powodu nowotworu szyjki macicy na 100 tys. kobiet** - dla powiatu wskaźnik ten osiąga niepokojąca wartość 14,9%, gdy dla województwa – 9,4 a dla kraju 7,9%
- **Zgony spowodowane chorobami układu oddechowego** - wartości tego wskaźnika, dla powiatu – 3,8 % i są zdecydowanie niższe niż dla województwa (6,7%) i kraju (6,6%)
- **Zgony kobiet z powodu nowotworu złośliwego sutka na 100 tys. kobiet** – tutaj również wskaźniki są najniższe w powiecie – 26,8% w WZP – 35,5% i w kraju 35,1
- **Liczba prób (zachowań) samobójczych na 100 tys. ludności** – w powiecie 21 prób, w województwie i kraju - 31 prób. Istotnym wydaje się fakt, że tak prób usiłowania samobójstwa jak i prób zakończonych zgonem dokonywali tylko mężczyźni znajdujący się w grupie wiekowej od 30 do 64 lat.

Przyczyny zgonów w powiecie myśliborskim w latach 2002 – 2019

(Źródło: GUS)

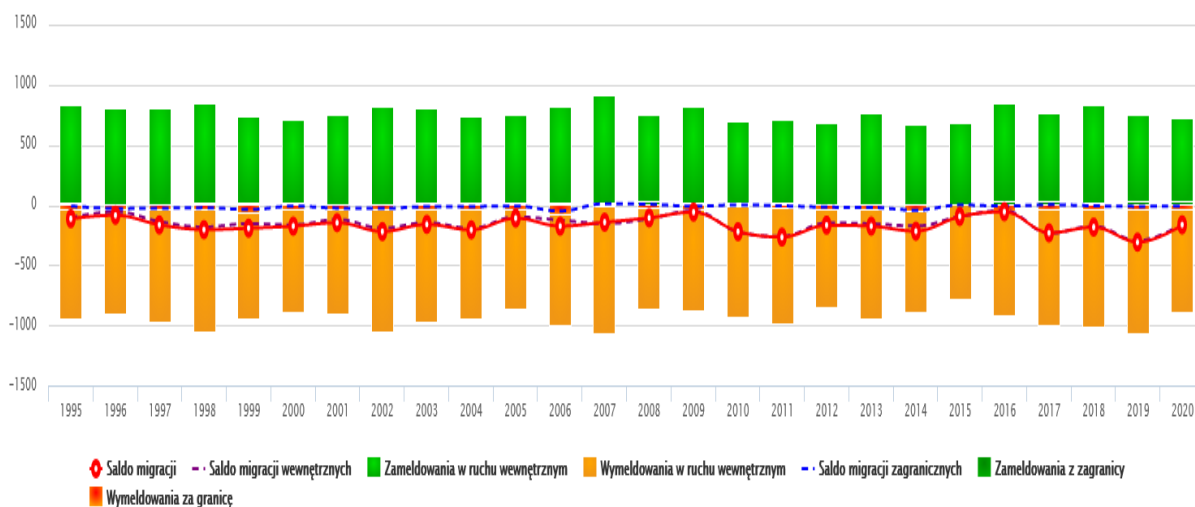

www.polskawliczbach.pl

Ważnym elementem ukazującym zmiany w strukturze ludności, jest analiza wskaźników migracji. W 2020 roku zarejestrowano 692 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 848 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu myśliborskiego -156. W tym samym roku 29 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 38 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -9. Saldo migracji wewnętrznie osiąga wartości ujemne od lat, należy jednak zaznaczyć, że w od 2017 roku znacząco wrosła. W 2016 roku wynosiło (- 47) co oznacza że więcej o 47 osób się wymeldowało niż zameldowało. W 2020 roku wartość ujemna salda migracji wewnętrznej wynosiła 156 osób.

Migracje na pobyt stały w latach 1995-2020 w powiecie myśliborskim

(Źródło: GUS)

Opis wyzwań wynikających ze sytuacji demograficznej powiatu myśliborskiego .

Powiat myśliborski stoi przed szeregiem wyzwań związanych z niekorzystną sytuacją demograficzną. Zjawiskiem, który budzi szczególny niepokój jest systematyczny spadek ludności w powiecie, ciągle malejący przyrost naturalny. Dodatkowo wyzwaniem dla władz powiatu staje się dostarczenie równego i stałego dostępu do usług społecznych i zdrowotnych. Liczba mieszkań przypadająca na 1 km² w powiecie jest średnio niższa niż w kraju i województwie. Niska gęstość zaludnienia przekłada się nie tylko na utrudniony dostęp mieszkańców do różnego rodzaju usług ale może również wpływać negatywnie na budowanie więzi w środowisku lokalnym. Pomimo tego, że wartości wskaźnika obciążenia demograficznego w powiecie osiąga wartości niższe niż w kraju i województwie, niepokojący jest jednak widoczny wzrost dynamiki procesu na przestrzeni lat 2018 -2021.

Obszary interwencji mogą dotyczyć:

- spadku liczby ludności:
- zmiany kierunku migracji wewnętrznej
- poprawy ogólnej kondycji zdrowotnej mieszkańców,
- monitoringu niektórych wskaźników demograficznych.

Proponowane wskaźniki do monitoringu poza strategią

- Liczba zgonów mieszkańców z powodu chorób układu krążenia, w tym ze szczególnym uwzględnieniem zgonów osób do 65 roku życia,
- Liczba prób samobójczych,
- Powody zmiany miejsca zamieszkania mieszkańców powiatu myśliborskiego.

2.3 Sytuacja rodzin w powiecie myśliborskim

Opis sytuacji rodzin w powiecie zawiera dane dotyczące :

- małżeństw oraz rozwodów ,
- sytuacji życiowej osób i rodzin w powiecie myśliborskim

Czas pandemii miał wpływ na liczbę zawieranych małżeństw i prawdopodobnie również na liczbę rozwodów (ze względu np. na zmianę zasad funkcjonowania sądów).

Mieszkańcy powiatu myśliborskiego zawarli w 2020 roku 222 małżeństw, co odpowiada 3,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców, jest to nieco mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (3,6) oraz mniej od wartości dla Polski (3,8).

Warto zauważyć, że niekorzystna tendencja – niski wskaźnik zawieranych małżeństw w powiecie myśliborskim widoczna jest dopiero od 2012-2013 roku. Wcześniejsze lata wskazują na odwrotne zjawisko np. w 2007 w powiecie zawieranych było na 1000 mieszkańców – 7.8 ślubów, w WZP -6,4 a w Polsce 6,5. Oznacza to, że wartości tego wskaźnika były dla powiatu, były znacząco wyższe tak w porównaniu z województwem jak i krajem.

W 2020 roku odnotowano 1,4 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to taka sama wartość jak dla województwa zachodniopomorskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla kraju. Od lat widocznym jest kształtowanie tego wskaźnika dla powiatu myśliborskiego porównywalnie do wartości uzyskiwanych w Polsce. Widoczna jest od 2018 roku tendencja spadkowa wskaźnika rozwodów zarówno w miastach powiatu jak i na wsi.

Tak wskaźnik zawieranych małżeństw jak i rozwodów nie oddaje w pełni sytuacji rodzin, należy pamiętać, że brakuje danych dotyczących osób żyjących w długoletnich związkach konkubenckich jak i tych, którzy od lat są w separacji, nie rozwodząc się .

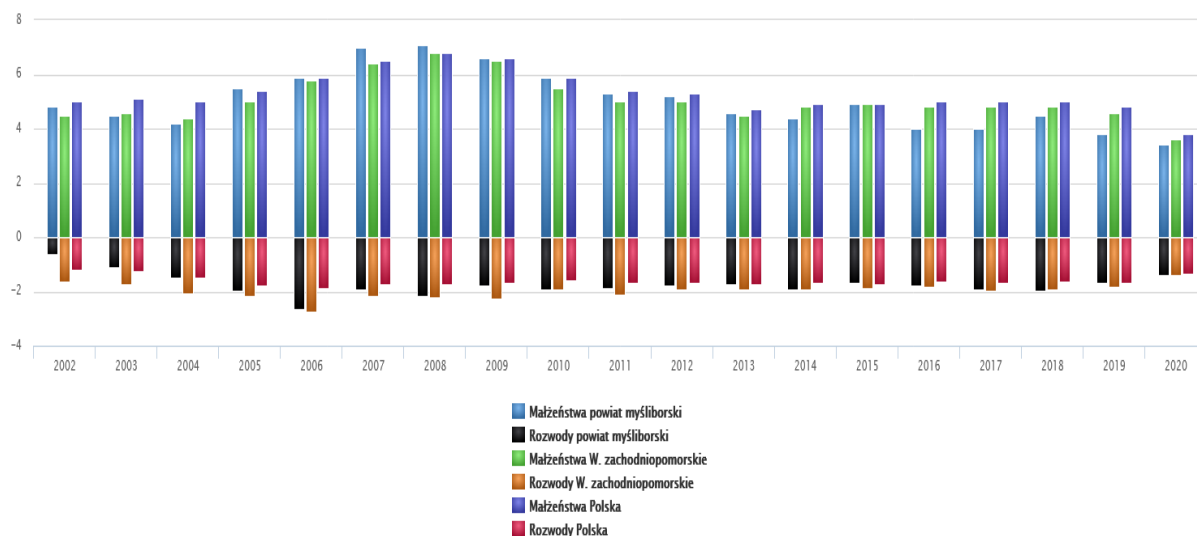
Brakuje również danych o przyczynach rozwodów na poziomie powiatów, można jednak założyć, że nie odbiegają one znacząco od przyczyn charakterystycznych dla WZP.

W województwie zachodniopomorskim widoczny jest od 2010 roku wzrost liczby rozwodów z powodu niezgodności charakterów. Do tego okresu najczęściej podawana przyczyna rozpadu związku była niewierność małżeńska. Nadal znacząca liczba związków rozpada się z powodu nadużywania przez jednego z małżonków alkoholu oraz nieporozumień na tle finansowym. Najwyższy procent rozwodów od lat widoczny jest w grupie małżeństw ze stażem pomiędzy 5-9 rokiem trwania związku. Wysoki odsetek związków rozpada się również po 30 latach. Widoczna jest korelacja pomiędzy liczbą dzieci w rodzinie a częstotliwością rozwodów. Najczęściej rozwodzą się małżeństwa bezdzietne lub z jednym dzieckiem, najrzadziej te które wychowują czworo i więcej dzieci.

Również na poziomie województwa zbierane są dane dotyczące liczby urodzeń dzieci poza małżeńskich. Ponieważ ten wskaźnik od lat jest najwyższy (prawie dwukrotnie wyższy niż średnia wartość dla Polski) w województwie zachodniopomorskim, pomimo braku danych na poziomie powiatu wydaje się przy ocenie kondycji rodziny istotny.

Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w powiecie myśliborskim w latach 2002 – 2020

(Źródło: GUS)

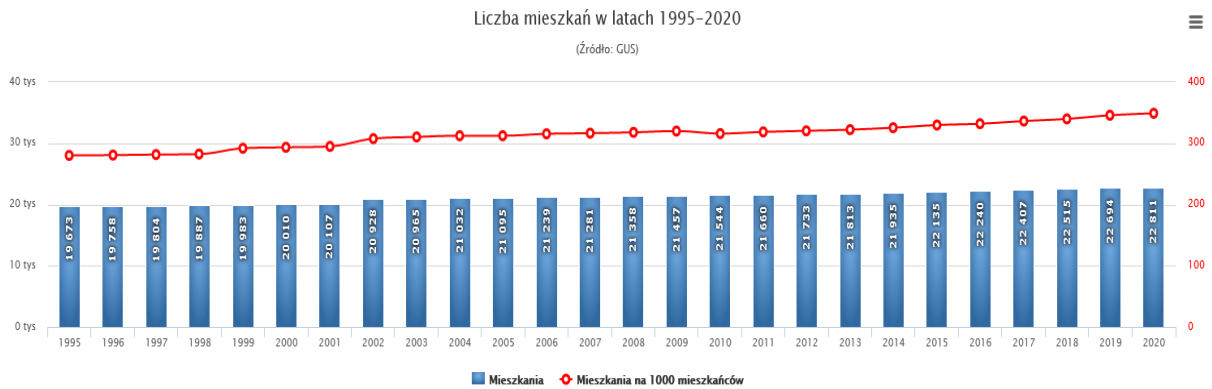

Dla opisu sytuacji osób i rodzin w powiecie istotne są dane obrazujące sytuację na rynku mieszkaniowym. Stopień trudności dostępu do własnego lokalu, może mieć istotny wpływ na liczbę osób młodych podejmujących decyzję o zawarciu związku małżeńskiego.

W 2020 roku w powiecie myśliborskim oddano do użytku 132 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,02 nowych lokali. Wartość ta, jest znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (5,33) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (5,77).

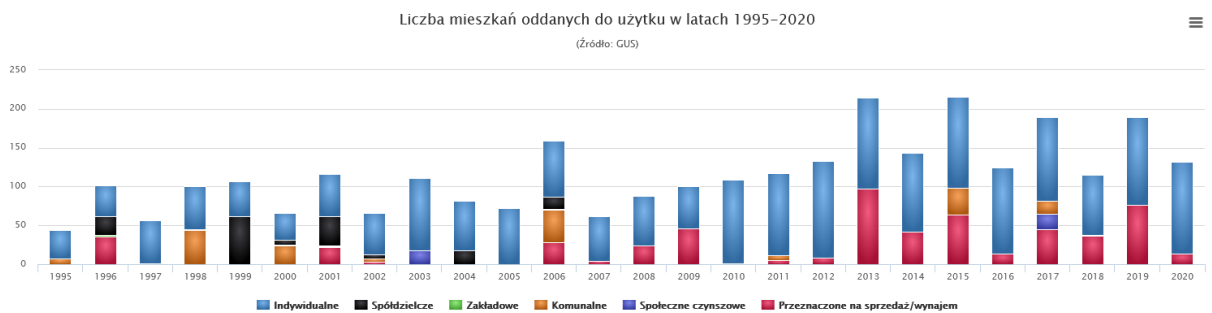
Całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie myśliborskim to 22 694 nieruchomości, co oznacza że na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 346 mieszkań. Ponownie jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (394) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (386).

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w powiecie myśliborskim to 5,15 i należy podkreślić, że jest to wartość wyższa, od przeciętnej liczby izb dla województwa zachodniopomorskiego (3,38) oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce (3,7). Podobnie przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w powiecie myśliborskim jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Dane dotyczące wyposażenia lokali wskazują na dobrą sytuację mieszkań w powiecie. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 98,26% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 95,18% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 91,78% mieszkań posiada łazienkę, 80,13% korzysta z centralnego ogrzewania, a 46,67% z gazu sieciowego.

W 2021 roku średnia cena transakcyjna lokali mieszkalnych to 3067 zł/m². W województwie - cena transakcyjna lokali mieszkalnych wynosiła 4 777 zł/m².

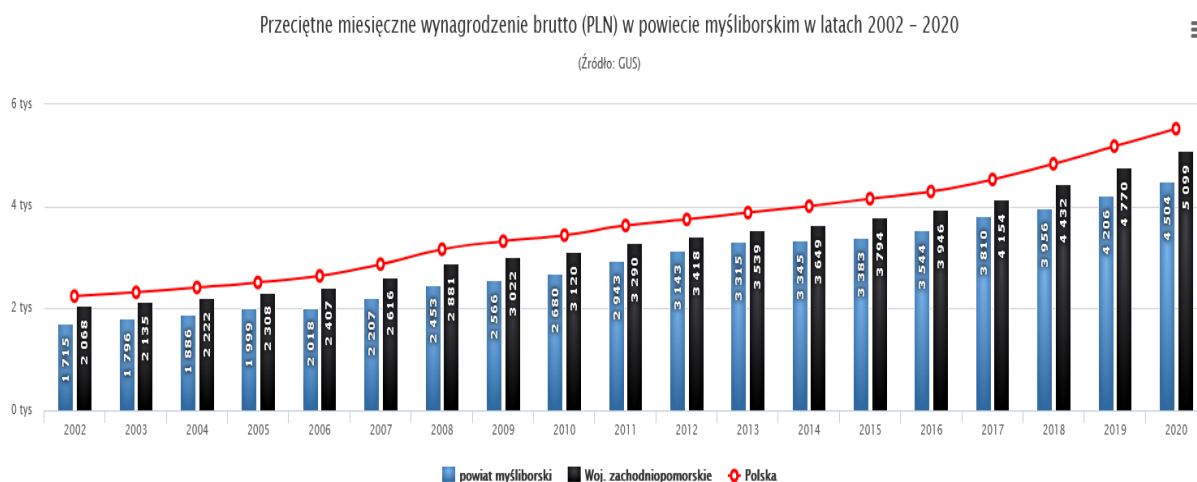
Od 2017 roku widocznym jest brak mieszkań oddanych do użytku, z zasobów komunalnych i społecznie czynszowych.

Istotnym elementem mającym wpływ na sytuację osób i rodzin w powiecie jest uzyskiwany dochód.

Nazwa	ogółem			przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
	[zł]	[zł]	[zł]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	4 834,76	5 181,63	5 523,32	100,0	100,0	100,0
WZP	4 431,95	4 769,71	5 099,49	91,7	92,1	92,3
Powiat myśliborski	3 956,46	4 206,22	4 503,53	81,8	81,2	81,5

Źródło GUS

Z analizy danych wynika, że w powiecie widoczny jest wzrost przeciętnego wynagrodzenia. Należy zauważyć, że w porównaniu z wartościami jakie ten wskaźnik uzyskuje w ostatnich latach tak w województwie jak i w kraju, wzrost ten jest stosunkowo niski.

Istotny wpływ na sytuację materialną i życiową rodzin ma również wykształcenie mieszkańców powiatu.

W porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy powiatu myśliborskiego mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w powiecie myśliborskim największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (26,0%) oraz zasadnicze zawodowe (18,2%). Mężczyźni natomiast najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,9%) oraz podstawowe ukończone (21,9%).

W powiecie myśliborskim na 1000 mieszkańców pracuje 181 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 50,0% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 50,0% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w powiecie myśliborskim wynosiło w 2020 roku 7,9% (9,7% wśród kobiet i 6,4% wśród mężczyzn). Jest to wartość porównywalna do stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu myśliborskiego 5 730 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 5 635 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -95. 18,8% aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu myśliborskiego pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33,3% w przemyśle i budownictwie, a 16,4% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,7% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie myśliborskim w latach 2004 – 2020

(Źródło: GUS)

Około 16% mieszkańców powiatu myśliborskiego w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,7% wśród dziewczynek i 16,0% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 782 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 0,98 dzieci w wieku przedszkolnym.

W województwie zachodniopomorski na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 842 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 0,97 dzieci w wieku przedszkolnym. Oznacza to, że dostęp do miejsc przedszkolnych dla rodzin powiatu myśliborskiego jest w porównaniu z sytuacją w województwie mniejszy.

Punkty Przedszkolne (powiat myśliborski) – Dzieci oraz dostępne miejsca w latach 2008 – 2018

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 91,53.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego współczynnik ten jest wyższy i wynosi 92,64. Oznacza to, że średnio w województwie jest więcej osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat.

Licea ogólnokształcące (powiat myśliborski) – Uczniowie i absolwenci w latach 2008 – 2018

(Źródło: GUS)

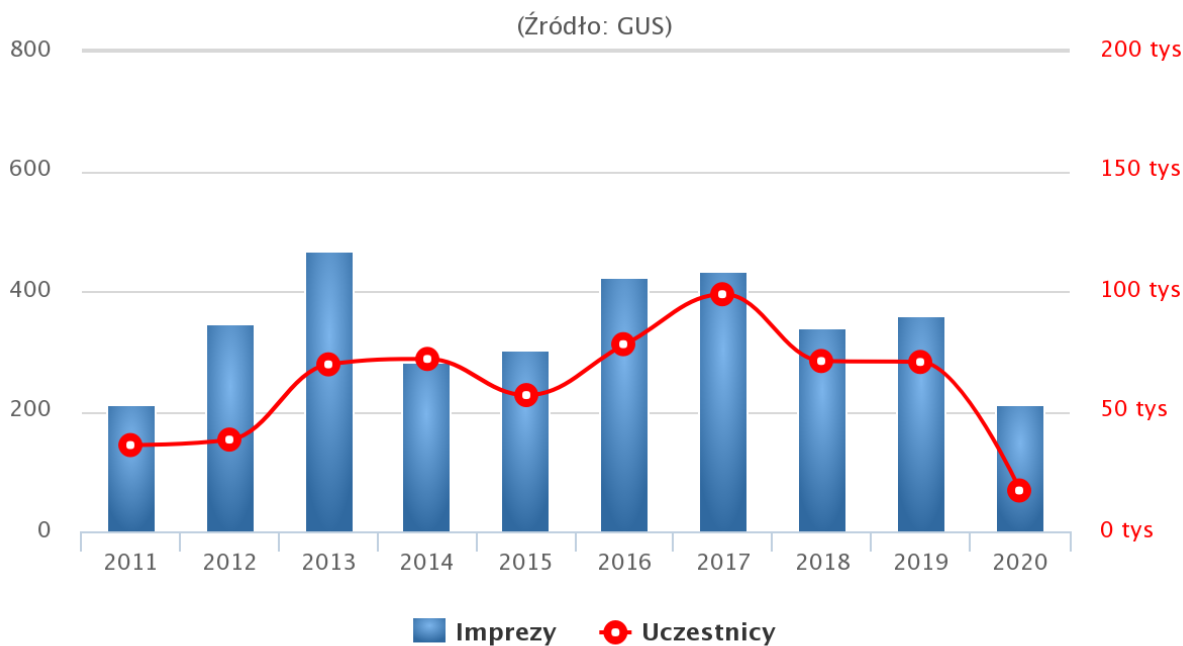

www.polskawliczbach.pl

W ocenie jakości życia i rodzin znaczącą rolę ogrywa możliwość skorzystania z oferty kulturalnej. W powiecie myśliborskim funkcjonują domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

W 2020 roku w powiecie myśliborskim działało sześć podmiotów w tym pięć publicznych i jeden kulturalny. W powiecie myśliborskim trzy instytucje posiadają sale widowiskowe, w których znajduje się 923 standardowych miejsc dla widzów.

Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011 – 2020

www.polskawliczbach.pl

Spadek liczby organizowanych imprez widoczny jest od roku 2017, znaczący spadek w 2020 roku spowodowany był ograniczeniami wynikającymi z covid 19.

Pomimo ograniczeń w 2020 roku w domach i ośrodkach kultury działały pracownie specjalistyczne:

- 3 plastyczne,
- 3 muzyczne,
- 1 komputerowa,
- 2 ceramiczne,
- 3 baletowe/taneczne.

Grupy artystyczne i członkowie w 2020 roku ogółem: 54 (członkowie: 1 188) w tym:

- teatralne: 3 (członkowie: 37),
- muzyczno - instrumentalne: 17 (członkowie: 115),
- wokalne i chóry: 12 (członkowie: 215),
- folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele): 4 (członkowie: 51),
- taneczne: 13 (członkowie: 670),

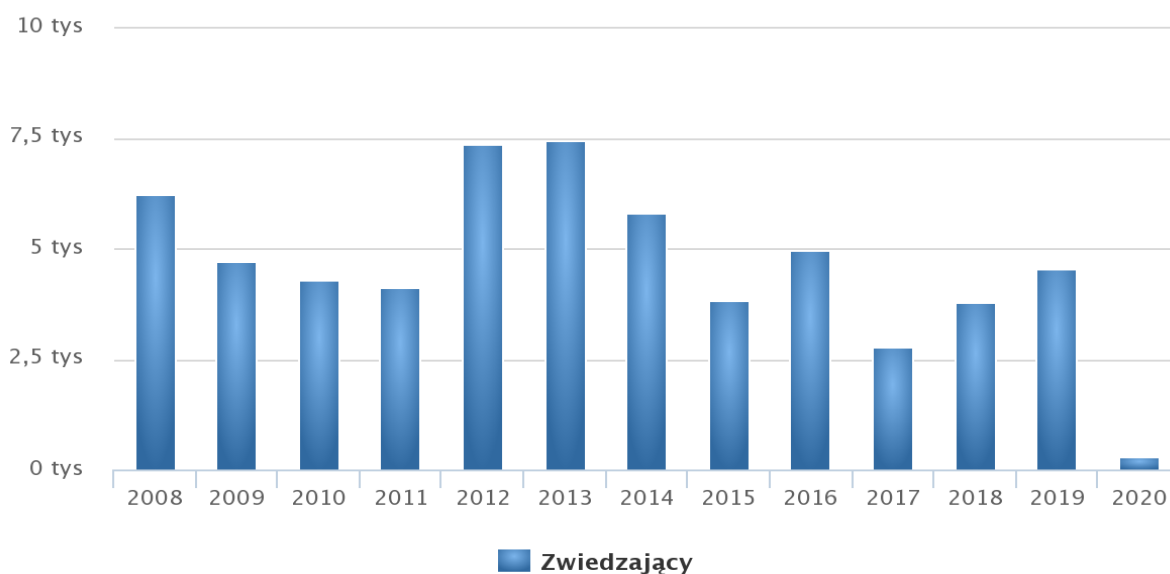
- inne: 5 (członkowie: 100).

Według danych z 2020 w powiecie myśliborskim działało 1 kino posiadające 1 salę z 363 miejscami na widowni. Odbyły się 83 seanse, na które przyszło 6 377 widzów, w tym 42 seanse filmów produkcji polskiej, na które przyszło 3 661 widzów

Według danych z 2020 w powiecie myśliborskim działało 1 muzeum. Odnotowano 306 zwiedzających, co daje 47 osób zwiedzających muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców.

Zwiedzający muzea i oddziały w latach 2008 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Dla funkcjonowania osób i rodzin w powiecie, istotnym jest poczucie bezpieczeństwa.

W 2020 roku w powiecie myśliborskim stwierdzono 1 307 przestępstw. Na każdym 1000 mieszkańców odnotowano 19,98 przestępstw. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (20,86) oraz porównywalna do średniej dla całej Polski (19,96).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w powiecie myśliborskim wynosi 80,40% i jest większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa zachodniopomorskiego (73,10%) oraz większy od wskaźnika dla całej Polski (73,3%).

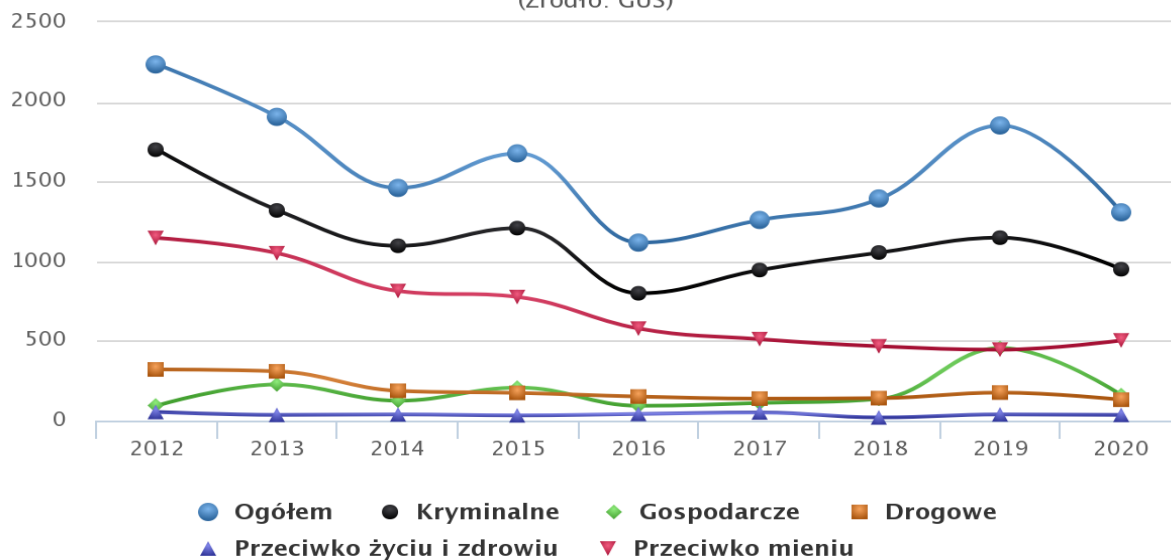
W przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu myśliborskiego najczęściej stwierdzono przestępstw:

- charakterze kryminalnym - 14,52 (wykrywalność 74%) podobnie jak w województwie i kraju,
- przeciwko mieniu - 7,69 (wykrywalność 56%). podobnie jak w województwie i kraju,

W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,00 (100%), o charakterze gospodarczym - 2,45 (91%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,55 (100%).

Przestępstwa stwierdzone w powiecie myśliborskim w latach 2012 – 2020

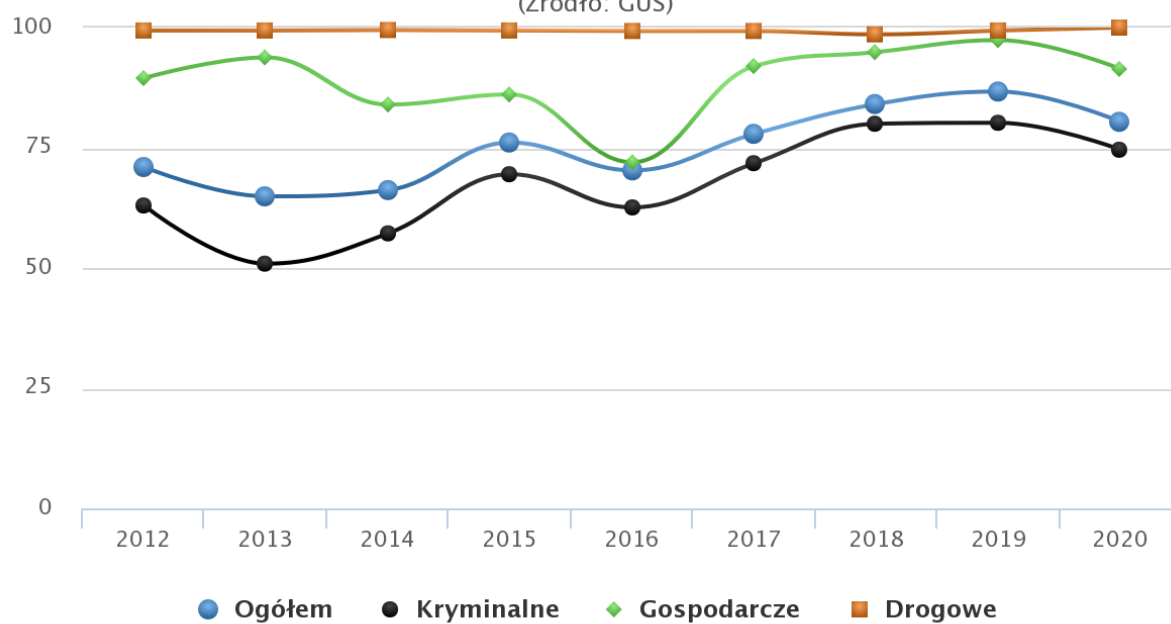
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie myśliborskim w latach 2012 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Opis wyzwań wynikających ze sytuacji rodzin powiatu myśliborskiego.

Sytuacja rodzin w powiecie myśliborskim wskazuje na konieczność podejmowania interwencji w wielu obszarach. Należy zauważyć niski wskaźnik zawieranych małżeństw w powiecie myśliborskim oraz porównywalny do wartości wojewódzkich wskaźnik rozwodów. Istotnym dla oceny sytuacji mieszkańców powiatu, jest analiza wzrostu przeciętnego wynagrodzenia. Pomimo tego, że wartość wskaźnika wykazuje stałą tendencję wzrostową, przeciętne wynagrodzenie w powiecie jest niższe niż w województwie oraz w kraju. Należy zwrócić uwagę na stosunkowo wysoką stopę bezrobocia rejestrowanego kobiet, mieszkanek powiatu. Na uwagę zasługują, niski poziom zasobów mieszkaniowych na terenie powiatu i dodatkowo od lat brak zwiększania zasobów komunalnych. Wyzwaniem jest stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców jak i uzyskiwane przez nich dochody (niskie w porównaniu z osiąganymi w województwie i kraju). Pozytywnie można ocenić ofertę kulturalną dla mieszkańców jak również wysoką wykrywalność przestępstw.

Podobnie jak w wyzwaniach demograficznych istotne są nie tylko działania naprawcze ale również profilaktyczne.

Obszary interwencji mogą dotyczyć:

- wsparcia rodzin w celu utrzymania ich trwałości,
- rozszerzenia działań mających wpływ na wskaźnik skolaryzacji brutto,
- poprawy sytuacji materialnej mieszkańców, szczególnie kobiet.

Proponowane wskaźniki do monitoringu poza strategią:

- Wskaźnik zawieranych małżeństw,
- Wskaźnik dot. przestępstw popełnianych przez nieletnich,
- Wskaźniki monitorujące poziom i jakość życia mieszkańców.

2.4 Sytuacją osób i rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej – mieszkańców powiatu myśliborskiego.

Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonują ośrodki pomocy społecznej:

- w Barlinku - Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek,
- w Dębnie - Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Droga Zielona 1, 74-400 Dębno,
- w Myśliborzu - Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 1-go Maja 19, 74-300 Myślibórz,

- w Boleszkowicach - Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Świerczewskiego 24, 74-407 Boleszkowice
- w Nowogrodku Pomorskim – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Pionierów 15/2, 74-305 Karsko.

Tabela: Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w kraju, województwie oraz powiecie w latach 2018-2020

Nazwa	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności		
	2018	2019	2020
POLSKA	513	463	414
WZP	543	478	427
Powiat Myśliborski	554	519	503

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując dane dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców, widoczna jest niekorzystna sytuacja powiatu na tle kraju oraz województwa. Pomimo systematycznego spadku wartość liczbowa wskazują na fakt, że osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w powiecie myśliborskim, w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest znacząco więcej. Należy jednak wziąć pod uwagę analizy wieloletnie jak również porównanie z innymi powiatami. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej od 2009 roku zmniejszyła się z 1062 do 503 w 2020 roku. Dodatkowo warto wskazać, że wiele powiatów z terenu województwa zachodniopomorskiego ma w tym obszarze trudniejszą sytuację. Do powiatów tych od lat należy powiat : świdwiński, białogrodzki oraz drawski. Należy jednak zaakcentować, że jednym z obszarów podejmowanych w sferze społecznych działań są te, które wpłyną na zmniejszenie się liczby osób korzystających z pomocy społecznej. W powiecie tak jak w całym województwie widoczna jest tendencja spadku liczby klientów pomocy społecznej. Dynamika zjawiska w powiecie jest jednak słabsza niż dla całego województwa.

Tabela: Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w WZP oraz w powiecie myśliborskim w latach 2019-2020

Nazwa	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej											
	Ogółem		1-osobowe		2-osobowe		3-osobowe		4-osobowe		5 i więcej	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
WZP	40.595	37.209	24.420	23.249	6.087	5.256	3.646	3.156	3.169	2.740	3.273	2.808
P. Myśliborski	1.787	1.714	1.084	1.058	290	242	174	179	112	115	127	120

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2019-2020 widoczna jest tendencja spadkowa dotycząca liczby gospodarstw domowych korzystających z świadczeń pomocy społecznej. Należy jednak zauważyć, że spadek ten

w opisywanych latach dla województwa zachodniopomorskiego wynosił prawie 9%, to w powiecie był znacząco mniejszy i kształtował się na poziomie 4%.

Warto zaznaczyć, że o ile dane statystyczne związane z procesami demograficznymi analizowane były w oparciu o tendencje widoczne do 2019 roku o tyle dane dotyczące pomocy społecznej, zostały opracowane w oparciu o wskaźniki osiągnięte w latach 2019-2020. Podobnie jak w danych statystycznych powodem był covid. Jednak w odniesieniu do świadczeń pomocy scenariusz realizowany w czasach pandemii jest bardziej prawdopodobny w następnych latach.

Tabela : Procent gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w WZP i powiecie myśliborskim w latach 2019 -2020

Nazwa	Procentowy udział poszczególnych gospodarstw korzystających z pomocy społecznej									
	1-osobowe		2-osobowe		3-osobowe		4-osobowe		5 i więcej	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
WZP	60,15	62,40	14,98	14,1	8,98	8,48	7,80	7,3	8,0	7,54
P. Myśliborski	60,66	61,72	16,22	14,11	9,73	10,44	6,26	6,70	7,10	7,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie województwa zachodniopomorskiego jak i w powiecie widoczny jest niewielki wzrost gospodarstw jednoosobowych korzystających z pomocy społecznej. Wzrost ten, osiąga wyższe wartości dla wzp niż dla powiatu. W omawianym okresie procent gospodarstw domowych składających się z 2 osób w powiecie uległ zmniejszeniu. Tendencja ta był silniejsza niż w woj. zachodniopomorskim. Zwiększeniu uległ w powiecie natomiast udział gospodarstw 3 osobowych i nieznacznie wzrósł procent gospodarstw 4 osobowych korzystających z pomocy społecznej.

Tabela Procent gospodarstw domowych, z terenu województwa oraz powiatu które w latach 2011-2020, uzyskały świadczenia z pomocy społecznej, pomimo przekroczenia kryterium dochodowego

Nazwa	powyżej kryterium dochodowego -% udział gospodarstw									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
WZP	34,2	28,7	28,4	30,7	29,8	31,7	36,1	38,4	40,93	40,57
P. Myśliborski	33,7	26,5	27,7	30,8	30,5	32,4	36,4	38,5	41,62	39,14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie druku sprawozdań MPRiPS

W pomocy społecznej widoczna jest od lat, tendencja ukazująca wzrastający udział, gospodarstw domowych korzystających z świadczeń, pomimo przekroczenia kryterium dochodowego. Od roku 2012 tak na terenie województwa, jak i powiatu, istniał stały, systematyczny wzrost odsetka gospodarstw domowych, które uzyskiwały pomoc pomimo uzyskania dochodów, przekraczających kryterium dochodowe. Należy zauważyć, że w roku 2020, wskaźnik ten dla województwa nadal był wysoki i pozostał prawie niezmienny w stosunku do roku 2019, tak na terenie powiatu uzyskał on w 2020 r. wartość zauważalnie niższa niż w 2019. Tendencję tą należy obserwować w latach następnych.

Tabela : Procent gospodarstw korzystających z pomocy społecznej, które osiągały dochód przekraczających kryterium dochodowe

Nazwa	powyżej kryterium dochodowego -% udział gospodarstw									
	1-osobowe		2-osobowe		3-osobowe		4-osobowe		5 i więcej	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
WZP	25,93	26,36	6,80	5,95	3,54	2,81	3,06	2,93	2,60	2,52
P. Myśliborski	25,74	24,85	7,33	6,24	4,19	3,67	1,73	1,93	2,63	2,45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując skład gospodarstw, korzystających z świadczeń pomocy społecznej, pomimo uzyskiwania dochodów przekraczających kryterium dochodowe, widocznym jest, że tak w województwie jak i powiecie, największą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe. Sytuacja ta, jest związana prawdopodobnie z przyznawaniem dla tej grupy usług opiekuńczych. Należy zauważyć, że w latach 2019-2020 na terenie WZP odsetek takich gospodarstw nieznacznie wzrósł, natomiast w powiecie, nieznacznie zmalał. Na terenie województwa ciągle spada odsetek gospodarstw 3 i więcej osobowych, które otrzymują świadczenia pomimo przekroczenia dochodu. Na terenie powiatu, pomimo spadku tego wskaźnika w omawianym okresie dla gospodarstw 3 osobowych, jest on nadal wyższy niż w WZP. W powiecie odsetek, gospodarstw 4 osobowych, które w 2019-2020 roku otrzymały świadczenia, nieznacznie wzrósł. Należy jednak zauważyć, że osiąga on wartości znacząco niższe niż w województwie. Sytuacja ta wymaga pogłębionej analizy, gdyż prawdopodobnie dotyczy, wsparcia rodzin z dziećmi.

Analiza poniższej tabeli, wymaga przypomnienia, że w sprawozdawczości pomocy społecznej, istnieją gospodarstwa domowego korzystające ze świadczeń, ale również część danych opiera się na liczbie klientów. Różnica polega na tym, że gdy analizujemy sytuację gospodarstw domowych, traktujemy je niezależnie od liczby osób je stanowiące, jako jedno. W sytuacji gdy posługujemy się określeniem klient pomocy społecznej, dotyczy ono, osób w gospodarstwie, które uzyskały decyzją świadczenie. Np. jeśli w przyznano rodzinie decyzją zasiłek okresowy oraz zasiłek stały dla jednego z członków rodziny, to gospodarstwo jest jedno, ale klientów dwóch. Dlatego, liczba klientów pomocy społecznej jest zawsze wyższa niż liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń.

Tabela: Liczba klientów korzystających z pomocy społecznej w WZP i powiecie Myśliborskim ze względu na posiadane źródła dochodu w latach 2019-2020.

Nazwa	Liczba klientów korzystających z pomocy społecznej w WZP i powiecie Myśliborskim ze względu na posiadane źródła dochodu											
	Ogółem		utrzymujący się z pracy		posiadający emeryturę		posiadający rentę		posiadający inne niezarobkowe źródło		pozostający na utrzymaniu	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
WZP	81.239	72.324	23.132	20.166	43.587	39.254	22.768	20.160	20.820	19.094	14.519	12.903
Powiat Myśliborski	3.426	3.292	961	940	1.892	1.813	970	950	922	863	573	539

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Klienci pomocy społecznej stanowią bardzo różnorodną grupę. W jej skład wchodzi zarówno osoby pracujące, ale uzyskujące w przeliczeniu na członka rodziny dochód, który nie wystarcza na zaspokojenie potrzeb, mogą to być osoby posiadające stały ale niski dochód, taki jak emeryturę czy rentę. W przypadku rodziny posiadającej dzieci, dochodem mogą być niektóre ze świadczeń rodzinnych, czy też alimenty. Analizując korzystanie ze świadczeń pomocy przez osoby pracujące, należy pamiętać, że ogólnie jest to sytuacja trudna do oceny. Z jednej strony klienci pracujący, wskazują na podejmowanie własnej aktywności z drugiej, niepokojące jest, że osoby pracujące uzyskują tak niskie dochody, że stają się klientami pomocy społecznej.

Tabela: Procentowy udział klientów pomocy społecznej, uwzględniający źródło dochodów w Polsce, WZP, oraz Powiecie Myśliborskim latach 2019-2020

Nazwa	Utrzymujących się z pracy		Posiadających emeryturę lub rentę		Posiadających inne źródła dochodu nie zarobkowe		Pozostających na utrzymaniu	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Polska	31,6%	31,08%	83,1%	83,2%	23,69%	24,33%	14,89%	15,14%
WZP	28,47%	27,88%	81,6%	82,1%	25,62%	26,40%	17,87%	17,84%
P. Myśliborski	28,0%	28,55%	83,5%	83,9%	26,91%	26,71%	16,72%	16,37%

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przy analizie powyższych danych, należy wziąć pod uwagę fakt, że jeden klient może mieć kilka źródeł dochodów np. praca i renta, praca i świadczenia rodzinne. Dlatego wartości w poniższej tabeli nie wskazują po sumowaniu - 100%. Z danych wynika, że w latach 2019-2020 procent klientów pomocy społecznej, utrzymujących się z pracy, jest podobny i dotyczy niespełna 1/3 klientów pomocy społecznej. Wartości w tej grupie osiągnęte dla Polski są wyższe niż te, które charakteryzują województwo i powiat. Należy zauważyć, że o ile w WZP odsetek klientów utrzymujących się z pracy uległ zmniejszeniu to w powiecie nieznacznie wzrósł. Najwyższy wskaźnik klientów posiadających dochody, dotyczy grupy emerytów i rencistów (w tabeli dane przedstawiają wartości łączne). Widocznym jest, że osoby otrzymujące najczęściej świadczenia z pomocy społecznej, uzyskują swój dochód z emerytury lub renty. Wartości wskaźnika uzyskiwanego w powiecie, są bliższe wartości krajowym, w WZP odsetek tej grupy klientów jest (nieznacznie) niższy. Powiat charakteryzuje się wyższym niż województwo (nieznacznie) i znacznie wyższym niż w kraju odsetkiem klientów pomocy społecznej posiadających inne źródła dochodu niż zarobkowe. Dane te wymagałyby pogłębionej analizy ale prawdopodobnie dotyczą one głównie osób otrzymujących świadczenia rodzinne. Powiat ma wyższy niż w kraju odsetek osób korzystających ze świadczeń, a pozostających na utrzymaniu, jednocześnie wartości te są niższe niż dla województwa.

Poniższe tabele odzwierciedlają zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej, jest to udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem. Wskaźnik według grup w wieku wyliczono jako udział korzystających w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym odpowiednio do ludności ogółem w tym wieku.

Tabela Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2018-2020 w Polsce, WZP i powiecie myśliborskim dla wieku przedprodukcyjnego, produkcyjnego oraz poprodukcyjnego (procent)

	Ogółem			Wiek przedprodukcyjny			Wiek produkcyjny			Wiek po poprodukcyjny		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
POLSKA	5,1	4,6	4,1	9,1	8,1	7,1	4,6	4,1	3,7	3,3	3,2	2,8
WZP	5,4	4,8	4,3	9,3	7,9	6,9	4,8	4,2	3,9	4,1	3,8	3,3
Powiat Myśliborski	5,5	5,2	5,0	9,0	8,3	8,3	5,0	4,7	4,6	4,2	4,0	3,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane wskazują, że liczba beneficjentów pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, spada zarówno w Polsce, województwie jak i w powiecie. Należy jednak zauważyć, że dynamika tego spadku w powiecie jest najniższa. Odwrócenie tej niekorzystnej tendencji powinno stać się, istotnym obszarem działań społecznych w najbliższych latach. Podobnie na uwagę zasługuje, zbyt wysoki (w porównaniu z wartościami osiąganymi w kraju i województwie) odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie myśliborskim, a będących w wieku produkcyjnym. Odsetek klientów pomocy społecznej należący do grupy osób w wieku poprodukcyjnym również w powiecie osiągają wyższe wartości, ale ocena tego wskaźnika wymaga pogłębionej analizy. Jeśli świadczy on o większym zaangażowaniu w opiekę nad osobami zależnymi, poprzez np. usługi opiekuńcze, które umożliwiają pozostanie osoby zależnej w środowisku, to jest to tendencja pozytywna.

Tabela: Wybrane powody korzystania z pomocy społecznej w powiecie myśliborskim w latach 2018-2020

Nazwa	ubóstwo			potrzeba ochrony macierzyństwa			bezrobocie			niepełnosprawność			długotrwała lub ciężka choroba			bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Powiat Myśliborski	1.232	1.107	1.057	150	124	140	755	684	634	782	861	636	1.043	1.085	920	165	149	145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując powyższe dane, należy pamiętać, że w środowisku możliwym jest występowanie, kilku problemów. Dlatego łączna liczba środowisk w tej tabeli przewyższa liczbę gospodarstw korzystających z świadczeń pomocy społecznej. Pomimo spadku liczby środowisk, widocznego

w latach 2018-2020, należy zauważyć, że szczególnie widoczny jest spadek środowisk uzyskujących świadczenie z powodu bezrobocia i ubóstwa oraz wzrost (bardzo widoczny w 2019 r) liczby osób korzystających z powodu niepełnosprawności. Spada liczba rodzin korzystająca z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, ale nie jest widoczna korelacja ze spadkiem dzieci trafiających do pieczy.

Tabela: Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu myśliborskiego w latach 2018-2020

Lp.	Gmina	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach			Liczba osób korzystających z pomocy społecznej		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Barlinek	801	745	695	1603	1423	1325
2.	Dębno	578	587	593	1072	1078	1053
3.	Myślibórz	462	478	449	921	923	879
4.	Boleszkowice	88	86	86	218	205	238
5.	Nowogrodek Pomorski	88	81	86	255	245	249
Mieszkańcy korzystający z pomocy społecznej		2017	1877	1909	4069	3874	3744

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej ROPS Szczecin

Podobnie jak w całym województwie liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w większości gmin powiatu myśliborskiego wykazuje tendencję spadkową, jedynie w gminie Dębno na przestrzeni lat 2018-2020 zauważalny jest nieznaczny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

W tabeli poniżej zostały przedstawione świadczenia pieniężne, niepieniężne oraz usługi opiekuńcze przyznane klientom pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu myśliborskiego. Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że w omawianym okresie nastąpił spadek liczby przyznawanych świadczeń pieniężnych w trzech gminach: Barlinku, Dębnie oraz Myśliborzu. W dwóch pozostałych czyli Nowogrodkiem Pomorskim oraz Boleszkowicach w roku 2020 po raz pierwszy od 2016 nastąpił wzrost wypłacanych świadczeń pieniężnych. Ze względu na pogarszającą się kondycję finansową gospodarstw domowych, zwiększające się ubóstwo oraz zmiany w prawie (podwyższenie kryterium dochodowego w pomocy społecznej od stycznia 2020) dana ta powinna zostać podana szczególnie wnikliwemu monitoringowi. Niepokojący jest obserwowany we wszystkich gminach powiatu spadek liczby przyznawanych świadczeń niepieniężnych. W ich zakres wchodzi między innymi usługi opiekuńcze oraz obiady przyznawane w szkole dzieciom. Dodatkowo ten rodzaj świadczeń jest najbardziej powiązany z systemem usług społecznych realizowanych na rzecz osób zależnych. Spadek liczby przyznawanych świadczeń w tym obszarze wymaga pogłębionej analizy. Istnieje możliwość, że wynika on ze spadku liczby klientów, lecz w niektórych gminach jest zastanawiająco wysoki.

W gminie Myślibórz liczba przyznanych świadczeń niepieniężnych w roku 2016 wynosiła 603, a w 2020 – 65. Podobnie pogłębionej analizie wymaga liczba osób, którym w gminach powiatu myśliborskiego przyznawane są usługi opiekuńcze. O ile w tak zwanych usługach opiekuńczych zwykłych, skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych widoczny jest systematyczny wzrost w każdej z omawianych gmin, o tyle sytuacja związana z przyznawaniem usługi opiekuńczej specjalistycznej już budzi niepokój. Usługa ta jest skierowana do osób dotkniętych kryzysem psychicznym oraz chorujących na choroby psychiczne. Z analizy danych wynika, że tak na poziomie województwa jak i powiatu widoczna jest liczba zgonów spowodowana zaburzeniami w tej sferze. W gminie Boleszkowice oraz Nowogródku Pomorskim od 2016 nie były przyznawane żadne usługi specjalistyczne. W gminie Myślibórz dopiero w 2019 i 2020 roku jedna osoba otrzymała tego typu wsparcie. W Barlinku i Dębnie usługi te od lat są przyznawane dla tej samej liczby osób. Sytuacja ta wymaga pogłębionej analizie z paru powodów, ale przede wszystkim dlatego, że należy zweryfikować czy faktycznie na terenie powiatu tak w niewielkim zakresie występuje zapotrzebowanie na ten rodzaj usług. Sytuacja jest tym bardziej trudna do oceny, że są to usługi finansowane ze środków rządowych, czyli teoretycznie gminy powinny zabiegać o ten rodzaj usług. Dodatkowo mieszkańcy gmin mają prawo, by otrzymywać ofertę usług odpowiednią do swojego stanu zdrowia. Należy zakładać, że istnieją bariery w przyznawaniu tego świadczenia, jedną z nich może być brak na terenie gmin osób posiadających kwalifikacje do pełnienia tego rodzaju usług. Diagnoza w tym zakresie jest istotna z punktu widzenia celów i działań zaplanowanych w strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu.

Podobnie pogłębionej analizie należy podać kwestie realizacji w gminach powiatu myśliborskiego wsparcia w sytuacjach kryzysu. W gminie Boleszkowice, Nowogródek Pomorski, Myślibórz oraz Dębno od 2016 roku nie udzielono pomocy w formie interwencji kryzysowej oraz poradnictwa specjalistycznego. Biorąc pod uwagę fakt, że korzystanie z pomocy społecznej jest związane z sytuacją życiową, która spowodowana została kryzysem lub traumą, brak wsparcia w tym zakresie budzi niepokój. Na pewno jest to obszar, który powinien zostać uwzględniony w działaniach powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Tabela Świadczenia pieniężne, niepieniężne oraz usługi opiekuńcze świadczone w gminach powiatu myśliborskiego w latach 2016-2020.

Nazwa gminy	Świadczenia pieniężne dla rodzin					Świadczenia niepieniężne					Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych					Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych - specjalistycznych z zadań zleconych				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Barlinek	682	703	655	612	539	358	339	313	275	249	75	89	85	99	90	11	12	12	12	10
Nowogrodek Pomorski	68	75	62	66	72	36	25	30	30	55	7	5	10	0	11	0	0	0	0	0
Dębno	618	569	521	528	516	307	273	259	265	272	24	22	24	29	34	5	5	4	3	3
Boleszkowice	62	61	55	50	79	48	48	43	36	36	0	0	5	7	7	0	0	0	0	0
Myślibórz	372	355	317	287	265	603	411	73	66	65	43	45	53	58	57	0	0	0	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej ROPS Szczecin

Tabela: Aktywne formy wsparcia realizowane w gminach powiatu myśliborskiego w latach 2016-2020

Nazwa gminy	Rodzaj wsparcia										Liczba kontraktów socjalnych oraz liczba osób objętych kontraktem					
	Praca socjalna (wskaźnik %)					Praca socjalna ogółem					2018		2019		2020	
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	Liczba kontraktów	Liczba osób	Liczba kontraktów	Liczba osób	Liczba kontraktów	Liczba osób
Barlinek	77,50	81,17	90,41	98,87	103,90	613	664	688	697	666	A - 29	33	A-24	26	A-12	12
											B - 0	0	B- 0	0	B - 0	0
Nowogródek Pomorski	25,61	59,79	40,26	13,92	1,16	46	31	11	1	A - 15	15	A - 16	16	A - 1	1	
										B - 0	0	B-0	0	B - 0	0	
Dębno	127,29	140	129,36	0	125,13	891	889	749	0	742	A-15	38	A-14	26	A-0	0
											B- 7	24	B- 20	44	B-22	22
Boleszkowice	28,57	12,24	15,91	50,0	45,35	28	12	14	43	39	A-4	9	A-6	9	A-4	6
											B-0	0	B-0	0	B - 0	0
Myślibórz	108,55	113,22	127,48	142,68	142,39	470	454	450	468	440	A-65	65	A-39	39	A-36	36
											B- 3	3	B-0	0	B-0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej ROPS Szczecin

Liczba poradnictwa i interwencji kryzysowej w gminie Dębno od 2016 roku – 0.

Liczba poradnictwa i interwencji kryzysowej w gminie Nowogródek Pomorski od 2016 roku – 0.

Liczba poradnictwa i interwencji kryzysowej w gminie Boleszkowice od 2016 roku – 0.

Liczba poradnictwa w gminie Barlinek: 2016 -3, 2017-14,2018-30, 2019 -2,2020-8.

Liczba interwencji kryzysowej w gminie Barlinek: 2016-2, 2017-9, 2018-28, 2019-9, 2020-0.

Liczba poradnictwa w gminie Myślibórz: 2016 roku – 8, później 0.

Liczba interwencji kryzysowej w gminie Myślibórz od 2016 roku 0.

W współczesnej pracy socjalnej bardzo istotnym elementem są aktywne formy wsparcia. Zaliczmy do nich przede wszystkim działań podejmowane w ramach pracy socjalnej oraz poprzez zawieranie kontraktów socjalnych. Z powyższej analizy wynika, że gminy bardzo różnie dokumentują pracę socjalną. W roku 2020 w gminach Barlinek, Myślibórz i Dębno wskaźnik pracy socjalnej był na wysokim poziomie. Wynika z nich, że w gminach tych wszyscy klienci korzystający ze pomocy materialnej zostali objęci wsparciem w postaci pracy socjalnej i że była grupa klientów, którzy nie korzystali z pomocy finansowej a otrzymali wsparcie poprzez pracę socjalną. Sytuacja taka jest bardzo korzystna, wydaje się jednak, za zasadne przeprowadzenie w tym zakresie pogłębionej analizy. Tak wysoki wskaźnik pracy socjalnej przy braku działań w zakresie interwencji kryzysowej oraz poradnictwa może oznaczać niewłaściwe definiowanie tego, co należy uznać za pracę socjalną. Z definicją tą OPS-y mają od lat problem. Kontrakt socjalny, wydaje się być ciągle narzędziem zbyt rzadko stosowanym w pracy z klientem. W każdej z gmin w 2020 r. widoczny jest spadek liczby zawieranych kontraktów.

Opis wyzwań związanych z sytuacją osób i rodzin powiatu myśliborskiego korzystających z pomocy społecznej

Pomimo systematycznego spadku wartość liczbowa wskazują na fakt, że osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w powiecie myśliborskim, w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest znacząco więcej niż średnie wartości tego wskaźnika, dla województwa i kraju. Od roku 2012 tak na terenie województwa, jak i powiatu, istniał stały, systematyczny wzrost odsetka gospodarstw domowych, które uzyskiwały pomoc pomimo uzyskania dochodów, przekraczających kryterium dochodowe. Należy zauważyć, że w roku 2020, wskaźnik ten dla województwa nadal był wysoki i pozostał prawie niezmienny w stosunku do roku 2019, tak na terenie powiatu uzyskał on w 2020 roku, wartość zauważalnie niższą niż w 2019. Pomimo, bardzo wysokiego wskaźnika pracy socjalnej, gminy nie wykazują działań interwencji kryzysowej oraz poradnictwa skierowanego do rodzin. W każdej z gmin w 2020 r. widoczny jest spadek liczby zawieranych kontraktów. Pogłębionej analizy wymaga korzystanie przez mieszkańców ze specjalistycznych usług opiekuńczych, skierowanych do osób w kryzysach psychicznych W gminie Boleszkowice oraz Nowogródka Pomorskim od 2016 roku nie były przyznawane żadne usługi specjalistyczne. W gminie Myślibórz dopiero w 2019 i 2020 roku jedna osoba otrzymała tego typu wsparcie. W Barlinku i Dębnie usługi te od lat są przyznawane dla tej samej liczby osób. Niepokojący jest brak pomocy w formie interwencji kryzysowej i niewielkie wsparcie w formie doradztwa jakie gminy świadczą na rzecz swoich mieszkańców.

Obszary interwencji mogą obejmować:

- Zwiększenie dostępu osób w wieku poprodukcyjnym, osiągających dochód powyżej kryterium kwalifikującego do pomocy, do świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej;
- Zwiększenie dostępu rodzin i osób do usług szczególnie skierowanych do rodzin, w których występuję bezradność opiekuńczo-wychowawczo oraz osób zależnych wymagających opieki w formie usług świadczonych w środowisku;
- Zwiększenie dostępu rodzin doznających traumy do wsparć w formie interwencji kryzysowej;
- Zwiększenie liczby działań skierowanych o aktywne formy wsparcia przede wszystkim kontakt socjalny;
- Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych z zadań zleconych skierowanych do osób w kryzysach psychicznych.

2.5 Funkcjonowanie systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu myśliborskiego.

Działania w obszarze pieczy zastępczej na terenie powiatu myśliborskim są realizowane o wytyczne zawarte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2021-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXIX/223/2020 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 21 grudnia 2020 roku.

Z danych GUS wynika, że na koniec 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało 72,3 tys. dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej, w tym 56,4 tys. w pieczy rodzinnej oraz 15,9 tys. w pieczy instytucjonalnej. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej zwiększyła się o 1,1 proc.

W systemie pieczy zastępczej w powiecie myśliborskim w latach 2017-2021 przebywało:

- 2017 roku – 237 dzieci
- 2018 roku – 230 dzieci
- 2019 roku – 228 dzieci
- 2020 roku – 269 dzieci
- 2021 roku - 251 dzieci

W powiecie myśliborskim widoczny jest wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2017-2021

Tabela: Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej z uwzględnieniem formy rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Przyczyna umieszczenia w pieczy															
	Alkoholizm				Niewydolność opiek. – wych.				Sieroctwo				Inne			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Rodzina zastępcza spokrewniona	7	4	8	3	5	3	1	13	5	3	2	0	2	2	8	7
Rodzina zastępcza niezawodowa	10	1	0	1	4	3	2	10	1	1	2	5	0	3	5	5
Rodzina zastępcza zawodowa	11	1	0	0	6	5	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0
Rodzinne domy dziecka	2	1	2	3	2	7	3	4	0	0	0	0	0	0	2	3
łącznie	30	7	10	7	17	18	6	29	6	4	4	5	2	9	15	15

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Najczęstszym powodem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej w powiecie jest od lat alkoholizm rodziców (należy jednak zauważyć znaczący spadek), drugą przyczyną jest ich niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Niewielki procent dzieci tak w powiecie, jak w całej Polsce tafia do pieczy zastępczej z powodu sieroctwa. W 2020 roku widoczny jest bardzo znaczący wzrost dzieci trafiających do pieczy z powodów zakwalifikowanych jako inne. Pozycja ta wymaga pogłębionej diagnozy.

Istotnym elementem budowania systemu pieczy zastępczej jest fakt, że od lat liczba rodzin zastępczych w powiecie myśliborskim utrzymuje się na podobnym poziomie. W dużej części dominują rodziny zastępcze spokrewnione, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupę stanowią rodziny spokrewnione w dalszej linii z dzieckiem.

Tabela: Liczba rodzin zastępczych w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych w 2018 r.	Liczba rodzin zastępczych w 2019 r.	Liczba rodzin zastępczych w 2020 r.	Liczba rodzin zastępczych w 2021 r.
Rodzina zastępcza spokrewniona	84	84	86	82
Rodzina zastępcza niezawodowa	20	22	21	27
Rodzina zastępcza zawodowa	5	5	4	4
łącznie	109	111	111	113

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Tabela: Liczba rodzin zastępczych powstałych w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych powstałych w 2018r	Liczba rodzin zastępczych powstałych w 2019r	Liczba rodzin zastępczych powstałych w 2020r	Liczba rodzin zastępczych powstałych w 2021r
Rodzina zastępcza spokrewniona	12	10	10	13
Rodzina zastępcza niezawodowa	11	7	5	12
Rodzina zastępcza zawodowa	0	0	0	0
łącznie	23	17	15	25

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Widoczna jest stale spadająca liczba nowych rodzin zastępczych. Niepokojącym ale widocznym na terenie całego województwa zjawiskiem jest brak nowych rodzin zawodowych.

Tabela: Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych w latach 2018-2020

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych w 2018r	Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych w 2019r	Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych w 2020r	Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych w 2021r
Rodzina zastępcza spokrewniona	16	10	8	17
Rodzina zastępcza niezawodowa	4	5	6	6
Rodzina zastępcza zawodowa	0	0	0	0
łącznie	20	15	14	23

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Pozytywnym zjawiskiem jest spadek liczby rodzin zastępczych, które w latach 2016-2020 uległy rozwiązaniu. Należy jednak pamiętać, że w tym przypadku istotnym jest powód dla którego nastąpiło rozwiązanie. Czy powodem jest usamodzielnienie wychowanka, jego powrót do rodziny zastępczej czy też przyczyna jest inna np. rezygnacja z pełnienia funkcji rodzinny zastępczej.

Tabela: Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej na dzień 30.12.2018	Liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej na dzień 30.12.2019	Liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej na dzień 30.12.2020	Liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej na dzień 30.12.2021
Rodzina zastępcza spokrewniona	122	117	121	107
Rodziny zastępcze niezawodowe	26	26	25	30
Rodzina zastępcza zawodowa	26	27	16	17
Rodzinne domy dziecka	37	34	38	35
łącznie	211	204	200	189

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Tabela: Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych forma pieczy zastępczej w 2018 roku	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych forma pieczy zastępczej w 2019 roku	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych forma pieczy zastępczej w 2020 roku	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych forma pieczy zastępczej w 2021 roku
Rodzina zastępcza spokrewniona	18	12	19	23
Rodzina zastępcza niezawodowa	16	8	9	16
Rodzina zastępcza zawodowa	17	10	0	2
Rodzinne domy dziecka	4	8	7	10
łącznie	55	38	35	51

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Tabela: Liczba dzieci, które opuściły rodziną zastępczą w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej w 2018 r.	Liczba dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej w 2019r.	Liczba dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej w 2020 r.	Liczba dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej w 2021 r.
Rodzina zastępcza spokrewniona	28	17	15	37
Rodzina zastępcza niezawodowa	8	8	10	11
Rodzina zastępcza zawodowa	11	9	3	1
Rodzinne domy dziecka	5	11	11	13
łącznie	52	45	39	62

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Tabela: Liczba dzieci przebywających w rodzinnej zastępczej w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Przyczyna opuszczenia pieczy															
	Powrót do rodziców				Proces usamodzielnienia				Zmiana miejsca zamieszkania				Adopcja			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Rodzina zastępcza spokrewniona	4	4	7	17	12	11	7	10	4	1	Brak danych	Brak danych	0	0	0	0
Rodzina zastępcza niezawodowa	4	2	4	0	3	4	2	2	0	0	Brak danych	Brak danych	0	0	0	0
Rodzina zastępcza zawodowa	3	1	0	0	1	1	1	0	0	0	Brak danych	Brak danych	1	5	0	1
Rodzinne domy dziecka	0	3	1	1	3	3	4	4	0	0	Brak danych	Brak danych	2	0	1	4
łącznie	11	10	12	18	19	19	14	16	4	1	Brak danych	Brak danych	3	5	1	5

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Tabela: Zmiana miejsca pobytu dzieci w ramach systemu pieczy zastępczej w latach 2018-2021

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Zmiana miejsca pobytu dziecka w ramach systemu pieczy zastępczej			
	2018	2019	2020	2021
Rodzina zastępcza spokrewniona	10	1	1	8
Rodzina zastępcza niezawodowa	1	1	4	9
Rodzina zastępcza zawodowa	5	2	2	0
Rodzinne domy dziecka	0	5	5	4
łącznie	16	9	12	21

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

W analizie danych dotyczących powodów opuszczenia przez dzieci pieczy istotnym, jest na ile opuszczenie to wiąże się z powrotem do rodziców biologicznych czy procesem usamodzielnienia, a na ile wiąże się z umieszczeniem dziecka w innej formie pieczy zastępczej. Analizując powyższe dane, widoczny jest wzrost liczby dzieci powracających do rodziców biologicznych. Należy jednak zauważyć, że jest to jednak ciągle bardzo nieznaczny odsetek dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Podobnie jak niewielki jest odsetek dzieci przebywających w pieczy zastępczej, które zostały adoptowane. Należy jednak pamiętać, że niski współczynnik adopcji w dużej mierze zależy od takich czynników jak nieuregulowana sytuacja prawna dzieci przebywających w pieczy lub ich więź z opiekunami.

Tabela: Kwota wypłaconych świadczeń z podziałem na rodzaj udzielonego wsparcia w latach 2018-2021

Rodzaj udzielonego wsparcia	Kwota wypłaconych świadczeń			
	2018	2019	2020	2021
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej	1 950 653,00	1 700 121,00	2 009 977,00	2 140 848,00
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	3 900,00	7 600,00	3 500,00	8 700,00
Wynagrodzenia sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	387 872,05	403 068,77	439 205,19	439 339,47
Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	6 500,00	10 000,00	14 500,00	11 500,00
łącznie wszystkie koszty	2 348 925,05	2 120 789,77	2 467 182,	2 600 387,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Analiza kosztów związanych z zabezpieczeniem prawidłowo funkcjonującej pieczy zastępczej, wskazuje na systematyczny ich wzrost. Poniżej w tabeli wskazano na niektóre działania, podejmowane przez powiat w celu poprawy funkcjonowania systemu pieczy zastępczej.

Tabela: Działania podejmowane przez powiat w celu poprawy funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w latach 2018-2020

Działania	2018	2019	2020
Lata			
Nabór kandydatów na pełnienie funkcji zastępczych	14 kandydatów na niezawodną rodzin zastępczych.	11 kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczych	11 kandydatów na pełnienie funkcji zastępczej przystąpiło do szkolenia i je ukończyło
	14 kandydatów na spokrewnionych rodzin zastępczych.	11 kandydatów na spokrewnioną rodzinę zastępczą	
Organizowanie szkoleń dla kandydatów	Wydano 20 świadectw ukończenia szkoleń oraz 1 świadectwo uczestnictwa w szkoleniu	Do szkolenia przystąpiło 6 osób	7 kandydatów otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne
	8 kandydatów uzyskała kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej		

Badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Zapewniono badani 8 kandydatom skorzystało - 7	Zapewniono badani 8 kandydatom		
Szkolenia podnoszące kompetencje rodzin zastępczych	Szkolenie 5 dniowe w udział 13 osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą	W ramach projektu – Akademia Rodzica Zastępczego. Odbyły się trzy warsztaty dla osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą. W szkoleniach wzięło udział 10 osób.		
	3 dniowe szkolenie ramach projektu Rodzina jest najważniejsza – 14 osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą			
	2 dniowe warsztaty w ramach projektu Akademia Rodzica zastępczego brało w nich udział 6 osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą			
Wsparcie dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	Indywidualne formy wsparcia w postaci poradnictwa – psychologicznego - 28 rodziny pedagogicznego – 12 rodzin	Indywidualne formy wsparcia w postaci poradnictwa – psychologicznego - 47 rodzin pedagogicznego – 22 rodzin Z pomocy socjoterapeuty - 3 rodziny	Wsparcie na bieżąco rodzinom udzielali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, ze względu na ograniczenia wynikające z covid 19 było realizowane głównie telefonicznie .	
	3 rodziny sprawujące rodzinną pieczę zastępczą skorzystała z pomocy prawnej	Brak informacji o pomocy prawnej		
	13 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej skorzystało z wsparcia psychologa oraz 21 z pomocą pedagoga.	34 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej skorzystało z wsparcia psychologa oraz 51 z pomocą pedagoga.		
	16 umów na wsparcie rodzin pomocowych – łącznie przebywał w nich 26 dzieci	5 umów na wsparcie rodzin pomocowych – łącznie przebywał w nich 15 dzieci		6 umów na wsparcie rodzin pomocowych – łącznie przebywał w nich 9 dzieci
	Wsparcie w codziennej opiece nad dziećmi - dla 5 rodzin zastępczych oraz 4 rodzinnych domów dziecka.	Wsparcie w codziennej opiece nad dziećmi - dla 5 rodzin zastępczych oraz 4 rodzinnych domów dziecka.		Wsparcie w codziennej opiece nad dziećmi - dla 5 rodzin zastępczych oraz 4 rodzinnych domów dziecka.
	Działania Punktu Wsparcia dziennego w Myśliborzu – od poniedziałku do piątku 4 h.			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej

Zasady procesu usamodzielnienia wychowanków, którzy opuszczają pieczę zastępczą po dniu 1 stycznia 2012 roku regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.). Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

1. przyznaje się pomoc na:
 - kontynuowanie nauki,
 - usamodzielnienie,
 - zagospodarowanie;
2. udziela się pomoc w uzyskaniu:
 - odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - zatrudnienia;

3. zapewnia się pomoc prawna i psychologiczną

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnianie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywa w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- roku - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną.

Tabela: Świadczenia udzielone pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą w latach 2018- 2021

Rodzaj pomocy	Liczba osób				Wydatkowana kwota			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Pomoc na usamodzielnienie	22	10	7	6	84 681,40	38 433,00	33 540,00	37292,00
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	11	5	8	4	16 858,52	7 880,95	12 588,00	6 662,00
Pomoc na kontynuowanie nauki	22	19	14	29	84 681,40	71 297,22	68 361,00	75790,00
łącznie	55	34	29	39	186 221,32	117 611,17	114 489,00	119 744,00

Źródło : O pracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Liczba pełnoletnich wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą systematycznie spada. Należy jednak brać pod uwagę fakt, że proces usamodzielniania jest uzależnionych od wieku wychowanków jak również od tego, ilu z nich podejmuje dalszą naukę. Należy pamiętać jak ważną rolę, w procesie usamodzielniania odgrywają odpowiednio przygotowani do swojego zadania, opiekunowie procesu usamodzielniania.

Instytucjonalna Piecza Zastępcza

W latach 2018 - 2021 instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana była w formie trzech placówek:

- Salezjańskiej Placówki Opiekuńczo –Wychowawczej „Nasz Dom” w Dębnie,
- Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Dorian II” w Sławnie,
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo –Terapeutycznej w Dębnie.

Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Organem założycielskim jest

Towarzystwo Salezjańskie Inspektorii pw. Św. Wojciecha w Pile, które powołało placówkę Aktem Założycielskim Nr L.dz.60/09/12 z dnia 27.09.2012 r. Dnia 28 listopada 2012 r. Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie uzyskała zezwolenie Wojewody Zachodniopomorskiego (Decyzja nr 10/2012) a tym samym wpis do wojewódzkiego rejestru placówek opiekuńczo- wychowawczych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego pod pozycją 9420-3/7/12. Dzieci przebywające w Placówce realizują obowiązek szkolny w szkołach zgodnie z zaleceniami pedagogicznymi i psychologicznymi. Praca wychowawców i nauczycieli ma na celu systematyczne nadrobienie zaległości, odnoszenie sukcesów szkolnych, rozwijanie zainteresowań oraz udzielanie wsparcia adekwatnego do potrzeb dzieci. Dzieci przebywające w Placówce mają zapewnioną opiekę lekarską przez lekarza rodzinnego oraz w miarę potrzeby przez lekarzy specjalistów w Dębnie.

Tabela Liczba dzieci i średni koszt utrzymania w Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie w latach 2018-2020

Lata	2018	2019	2020	2021
Średni koszt utrzymania	3 990,01	4 081,94	4 161,52	4 288,20
Liczba dzieci	12	13	14	13

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dorian II” w Sławnie jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego dla maksymalnie 14 wychowanków. Placówka działa od 01.11. 2017 r. w oparciu o statut oraz regulamin. Podmiotem prowadzącym Placówkę jest fundacja „IBIS” w Sławnie. Pierwsi wychowankowie zostali przyjęci do placówki z dniem 19.12.2017 r. Dzieci przebywające w Placówce realizują obowiązek szkolny w szkołach zgodnie z zaleceniami pedagogicznymi i psychologicznymi. Praca wychowawców i nauczycieli ma na celu systematyczne nadrobienie zaległości, odnoszenie sukcesów szkolnych, rozwijanie zainteresowań oraz udzielanie wsparcia adekwatnego do potrzeb dzieci. Dzieci przebywające w Placówce mają zapewnioną opiekę lekarską przez lekarza rodzinnego oraz w miarę potrzeby przez lekarzy specjalistów. Kadre pedagogiczną w placówce stanowią wychowawcy. Placówka zapewnia wychowankom całodobową opiekę, bezpieczeństwo i wychowanie jak również specjalistyczną terapię, kierując się w szczególności dobrem dziecka, poszanowaniem praw dziecka, potrzebą wyrównania deficytów rozwojowych, koniecznością wspierania rozwoju dziecka poprzez umożliwienie kształcenia, rozwoju zainteresowań, potrzebą działań przygotowujących do samodzielnego życia poszanowaniem praw rodziców wynikających z przepisów prawa rodzinnego, a przede wszystkim prawa do kontaktowania się z dzieckiem oraz potrzebą działań w celu utrzymania

więzi dziecka z rodziną i umożliwienia jego powrotu do rodziny. Placówka pracuje z rodziną biologiczną dziecka w celu usprawnienia jej umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela Liczba dzieci i średni koszt utrzymania w Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dorian II” w Sławnie w latach 2018-2020

Lata	2018	2019	2020	2021
Średni koszt utrzymania	4427,61	4649,10	4753,89	4 940,11
Liczba dzieci	14	13	14	14

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Dębnie została powołana dnia 15 października 2014 r. Uchwałą nr LIV/440/2014 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 12 sierpnia 2014 roku w sprawie utworzenia Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej w Dębnie oraz nadała Statut. Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie jest jednostką organizacyjną Powiatu Myśliborskiego wykonującą zadania zlecone przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, jest placówką opiekuńczo-terapeutyczną o zasięgu regionalnym obejmującym granice administracyjne województwa zachodniopomorskiego. Na podstawie decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego RPOT może przyjąć dziecko z powiatu leżącego w innym województwie, jeżeli dysponuje wolnymi miejscami. W placówce może przebywać 42 dzieci. Celem działania placówki jest zapewnienie dzieciom wymagającym szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo- wychowawczej, opieki, wychowania, leczenia, rehabilitacji, rewalidacji oraz specjalistycznej opieki i innych niezbędnych oddziaływań terapeutycznych. Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie realizując swoje zadania w zakresie wychowania i opieki nad dzieckiem ma na uwadze podmiotowość dziecka oraz rodziny.

Placówka prowadzi działalność opiekuńczą, wychowawczą i terapeutyczną z poszanowaniem idei zawartych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i Konwencji o Prawach Dziecka. Realizując obowiązujące standardy opieki i wychowania dąży do:

- wychowania dziecka do godnego, samodzielnego, odpowiedzialnego życia,
- nauczania dziecka pokonywania trudności życiowych,
- nawiązania bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną, bliskimi i rówieśnikami. Opieka nad dzieckiem sprawowana jest zgodnie z wymogami i dostosowana do indywidualnych potrzeb dziecka. Z dziećmi pracują wychowawcy, pedagog, psycholog, logopeda, terapeuta, terapeuci integracji sensorycznej, psychoterapeuta. Zgodnie

z zaleceniami lekarza prowadzona jest rehabilitacja przez doświadczonych rehabilitantów z dostosowaniem metod do potrzeb dziecka. Dzieci realizują obowiązek szkolny w placówkach oświatowych dostosowanych do wymogów dziecka.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce przedstawiają się następująco:

- w roku 2018 – 7 302,89 zł;
- w roku 2019 – 7 923,74 zł;
- w roku 2020 – 8 195,01 zł.
- W roku 2021 – 8 652,33

Jednostka jest placówką dla 42 dzieci, jedno dziecko pochodzi z terenu Powiatu Myśliborskiego. Brak jest wolnych miejsc.

Tabela: Świadczenia udzielane pełnoletnim wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2018-2021

Lp	Rodzaj pomocy	Liczba osób				Wydatkowana kwota			
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1.	Pomoc na usamodzielnienie	2	2	0	3	13 878,00	5 205,00	0,00	17 916,00
2.	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	1	0	0	1 550,29	1 577,00	0,00	0,00
3.	Pomoc na kontynuowanie nauki	2	1	1	3	10 260,00	4 208,00	2 104,00	15 408,00
Łącznie		5	4	1	6	25 688,29	10 990,00	2 104,00	33 324,00

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR Myślibórz

Obszar funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu myśliborskiego.

W latach 2018-2021 w powiecie myśliborskim widoczny jest wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Najczęstszym powodem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej w powiecie jest od lat alkoholizm rodziców (należy jednak zauważyć znaczący spadek) drugą przyczyną jest ich niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Niewielki procent dzieci trafia do pieczy tak w powiecie jak w całej Polsce tafia do pieczy zastępczej z powodu sieroctwa. W 2020 roku widoczny jest bardzo znaczący wzrost dzieci trafiających do pieczy z powodów zakwalifikowanych jako inne. Pozycja ta wymaga pogłębionej diagnozy. W powiecie myśliborskim od lat liczba rodzin zastępczych, utrzymuje się na podobnym poziomie. W dużej części dominują rodziny zastępcze spokrewnione, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupę stanowią rodziny spokrewnione w dalszej linii z dzieckiem. Widoczny jest znaczący i systematyczny wzrost kosztów związanych z zabezpieczeniem prawidłowo funkcjonującej pieczy zastępczej. Pozytywnym zjawiskiem widoczny w omawianych latach jest wzrost liczby dzieci

powracających do rodziców biologicznych, jest to jednak ciągle niewielki odsetek w stosunku do dzieci objętych pieczę zastępczą.

Obszary interwencji:

- Budowanie wspólnie z gminami systemu wsparcia dla rodzin biologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodych matek oraz rodzin, w których rodzice są niepełnosprawni,
- Współpraca koordynatorów pieczy zastępczej z asystentami rodziny oraz z rodzinami biologicznymi zastępczej nad powrotem dziecka z pieczy zastępczej,
- Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Pozyskanie kandydatów na rodziny zawodowe mierzą się wszystkie powiaty z ternu województwa zachodniopomorskiego,
- Zwiększenie kompetencji kadry (koordynatorów pieczy zastępczej, asystentów i pracowników socjalnych) w zakresie motywowania rodzin do zmiany oraz utrwalania prawidłowych wzorców,
- Zwiększenie kompetencji kadry placówki opiekuńczo-wychowawczej, poprzez udział w warsztatach i szkoleniach,
- Zwiększenie skuteczności procesu usamodzielniania poprzez:
 - zwiększenie kompetencji opiekunów usamodzielniania,
 - zintensyfikowanie skuteczności systemu wsparcia dla usamodzielnianego wychowanka pieczy po jej opuszczeniu we współpracy z gminami.

2.6 Sytuacja seniorów oraz osób z niepełnosprawnością – mieszkańców powiatu myśliborskiego

Podstawą działań prowadzonych w powiecie na rzecz osób niepełnosprawnych jest Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXVI/198/2017 Rady Powiatu w Myśliborzu dnia 9 marca 2017 roku.

Tabela: Sprawy rozpatrzone przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Rok	Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	Ilość wydanych legitymacji powyżej 16-go roku życia	Ilość wydanych legitymacji poniżej 16-go roku życia	Ilość wydanych kart parkingowych
2018	1 124	183	218	26	125
2019	1 160	171	162	24	141
2020	1 006	207	111	15	218

Źródło: Raport o stanie powiatu myśliborskiego za rok 2020

Należy zauważyć, że w roku 2020 pomimo istniejących ograniczeń ilość orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Niepełnosprawności była tylko, nieznacznie niższa niż w latach poprzednich.

Tabela Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatkowane w latach 2018-2021

Rok	Działalność WZT	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych		Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych		Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	
		Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób
2018	494.816,37	167.672,00	180	221.134,85	254	220.438,91	39	29.860,00	929
2019	542.880,00	179.216,00	180	233.959,05	207	301.273,24	61	28.756,61	713
2020	611.304,39	176.444,00	170	278.358,36	170	385.192,29	54	33.851,15	765
2021	650.880,00	216.417,00	141	330.538,93	235	342.137,96	84	39.823,42	636

W powiecie funkcjonuje Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, stanowiąca organ opiniodawczo-doradczy Starosty Myśliborskiego, skupiający przedstawicieli instytucji i osoby działające na rzecz osób z niepełnosprawnością, wybrane przez organizacje pozarządowe.

Ważnym elementem działań wspierających skierowanych do osób o szczególnych potrzebach, są usługi dostępne dla nich w Środowiskowych Domach Samopomocy w Dębnie i Osinie oraz Myśliborzu. Elementem systemu wsparcia jest zapewnienie możliwości nauki dzieciom niepełnosprawnym w Szkole Podstawowej i Szkole Specjalnej Przesposabiającej do Pracy funkcjonującym w Specjalnym Ośrodku Szklono - Wychowawczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Myśliborzu, jak również możliwości nauki dzieciom niepełnosprawnym w Niepublicznym Przedszkolu „Bratek”, Ośrodku Rewalidacyjno – Wychowawczym, Szkole Przesposabiającej do Pracy prowadzonym przez Stowarzyszenie „Bratek” w Barlinku, a także zapewnienie możliwości nauki dzieciom niepełnosprawnym w Przedszkolu Specjalnym i Szkole Specjalnej funkcjonującym w Salezjańskim Centrum Edukacyjnym w Dębnie,

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

Powiat Myśliborski od 2013 roku realizuje pilotażowy program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. "Aktywny samorząd" . W 2018 roku w związku z wprowadzeniem Systemu Obsługi Wsparcia za pośrednictwem, którego osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie mogą składać wnioski o dofinansowanie została zawarta nowa umowa AS/000035/16/D z dnia 30 kwietnia 2018 roku (w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”) z późniejszym aneksem.

Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w postaci:

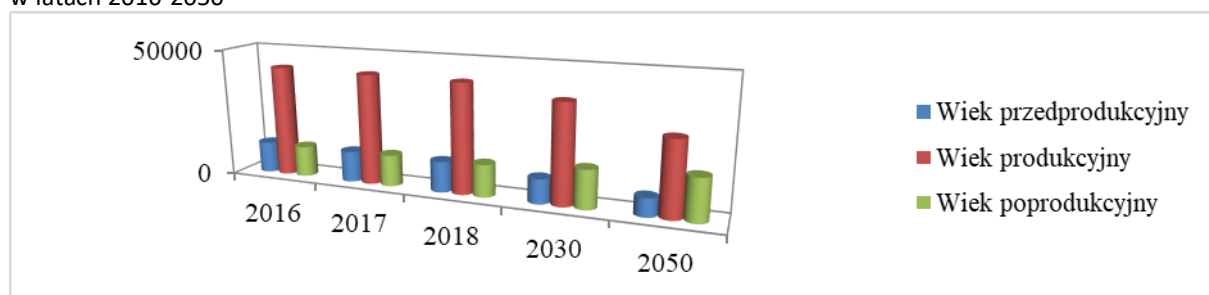
1. likwidacja bariery transportowej: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu oraz pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
2. likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
3. likwidacja barier w poruszaniu się: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
4. pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
5. pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Tabela: Zestawienie otrzymanych i wydatkowanych środków w latach 2016-2018

Rok realizacji	Środki otrzymane	Środki wydatkowane
2018	192.728,00 zł	188.055,08 zł
2019	196.051,24 zł	184.782,85 zł
2020	293.705,15 zł	284.201,18 zł
2021	287.266,10 zł	282.378,79 zł

Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do roku 2030 zmniejszy się liczba osób w wieku produkcyjnym o ponad 4 000 osób, a do 2050 o około 13 500 osób. Fakt ten spowodowany jest spadkiem liczby urodzeń oraz wydłużeniem się życia człowieka.

Rysunek: Ludność powiatu myśliborskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2016-2050

Wśród gmin najstarszą strukturę ludności ma Gmina Myślibórz, w której zaledwie 16% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym i 60% w produkcyjnym, zaś 23% w wieku poprodukcyjnym. Najmłodsza strukturę ludności posiada natomiast Gmina Dębno, w której 18% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym, 62% w produkcyjnym i jedynie 20% w wieku poprodukcyjnym.

Długość życia nie przekłada się w prosty sposób na pogarszanie się kondycji zdrowotnej osób starszych. Powodem takiego stanu są możliwości zapewnienia opieki medycznej oraz wyższa świadomość w prowadzeniu zdrowego trybu życia.

Mimo to obserwowany jest znaczący wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne, a także wzrost wydatków na zapewnienie pobytu w domach pomocy społecznej.

Działania wspierające seniorów, mieszkańców powiatu koncentrują się wokół trzech wymiarów:

- wzmacniające aktywność seniorów, których kondycja umożliwia samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- wspierające osoby starsze z obniżoną sprawnością, w codziennym życiu;
- zapewniające całodobową opiekę seniorom niezdolnym do samodzielnego zamieszkiwania we własnym środowisku.

W gminach Barlinek, Dębno i Myślibórz funkcjonują rady seniorów. Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonują trzy stowarzyszenia prowadzące szeroką działalność edukacyjną na rzecz seniorów: Barlinecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Uniwersytet Trzeciego Wieku „Piękne Życie” w Dębnie, Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku. Wsparcie przez samorządy gminne i powiatowy inicjatyw i działań na rzecz seniorów realizowane poprzez, spotkania, wycieczki, szkolenia, wyjazdy do teatru oraz współfinansowania działań realizowanych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 np. projektu Pora Seniora w powiecie myśliborskim realizowanego przez Polską Fundację Społeczeństwa Przedsiębiorczego w Różańsku, Warnicach, Sarbinowie, Cychrach, Dargomyślu, Bogusławiu (gm. Dębno), Rychnowie, Moczkanie (gm. Barlinek), Golenicach, Chłopowie, Nawrocku (gm. Myślibórz), Karsku (gm. Nowogródek Pomorski) oraz Boleszkowicach (gm. Boleszkowice) czy „Ku pamięci: łączy nas historia, łączy nas smak” realizowanego przez Stowarzyszenie Lider Pojezierza.

Na terenie powiatu funkcjonują również:

- Dzielne domy pobytu „SENIOR+” – funkcjonujące w Dębnie i w Trzcinniej (Gmina Nowogródek Pomorski) oferujące szeroką gamę zajęć i działań rehabilitacyjnych dla 25 osób w Dębnie i 20 osób w Trzcinniej.

- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych w Myśliborzu – liczba miejsc 170.

Obszar interwencji:

- Wsparcie osób z niepełnosprawnością w drodze do ich samodzielności i godnego funkcjonowania,
- Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- Skoordynowanie współpracy podmiotów działających w tej sferze,
- Zapewnienie seniorom dostępu do usług pozywających na podniesienie jakości życia,
- Umożliwienie seniorom i osobom zależnym pozostanie w środowisku lokalnym, bez konieczności korzystania z usług instytucji zapewniających całodobową opiekę.

2.7 Sytuacja rodzin i osób, mieszkańców powiatu myśliborskiego, doznających przemocy domowej

Wsparcie dla ofiar przemocy domowej w powiecie myśliborskim realizowane będzie na podstawie Powiatowego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Myśliborskim na lata 2021- 2024. Program został przyjęty przez radę Powiatu uchwałą NR XXXII/235/2021 z dnia 29 marca 2021 r. Realizatorami programu w powiecie są:

- Starostwo Powiatowe w Myśliborzu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu myśliborskiego.
- Komenda Powiatowa policji w Myśliborzu.
- Sąd Rejonowy w Myśliborzu,
- Prokuratora Rejonowa w Myśliborzu
- Placówki oświatowe z terenu powiatu myśliborskiego.
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.
- Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu powiatu myśliborskiego.
- Poradnie ds. uzależnień z terenu powiatu Myśliborzu.

W powiecie Myśliborskim funkcjonują następujące Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Barlinka ul. Strzelecka 29,

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nowogrodku Pomorskim ul Mickiewicza 15,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dębnie ul. Droga Zielona 1,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Myśliborzu ul. Maja 19,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Boleszkowicach ul. Słoneczna 24.

Tabela Liczba zarejestrowanych Niebieskich Kart w Powiecie Myśliborskim w latach 2017-2019

Gmina	Rok	Liczba formularzy Niebieskiej Karty	Zgłoszonych przez			
			Policja	OPS	Oświata	Inne
Nowogródek Pomorski	2017	7	6	1	0	0
	2018	9	9	0	0	0
	2019	3	3	0	0	0
	2020	6	5	1	0	0
Barlinek	2017	68	61	7	0	0
	2018	53	40	12	1	0
	2019	45	45	0	0	0
	2020	40	32	8	0	0
Boleszkowice	2017	2	2	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0
	2019	0	0	0	0	0
	2020	3	3	0	0	0
Myślibórz	2017	39	38	1	0	0
	2018	28	28	0	0	0
	2019	23	23	0	0	0
	2020	22	22	0	0	0
Dębno	2018	22	21	0	1	0
	2018	22	22	0	0	0
	2019	21	19	2	0	0
	2020	11	11	0	0	0

Źródło opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR

W Powiecie Myśliborskim w 2020 r. sporządzono 69 „Niebieskich Kart-A”, zatrzymano 24 sprawców przemocy domowej w tym 22 mężczyzn oraz 2 kobiety.

Analiza danych pozwala na stwierdzenie, że w latach 2017-2019 na terenie powiatu myśliborskiego zmniejszyła się liczba zakładanych Niebieskich Kart. Niebieska Karta zostały w omawianych latach, były zakładane przeważnie przez policję.

Spadek liczby interwencji związanych z przemocą, wykazują korelacje z liczbą osób korzystających z wsparcia w postaci pobytu w hostelu. W 2017 roku w hostelu zostały umieszczone 4 osoby, w latach 2018 -2021 nie zaistniała potrzeb umieszczenia ofiar w hostelu.

Powiat Myśliborski realizuje od wielu lat również Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

- w 2017 r. do programu przystąpiło 12 osób skończyło 8 osób,
- w 2018 r. do programu przystąpiło 12 osób a skończyło 10 osób,
- w 2019 r. do przystąpiło 13 osób i skończyło 13 osób,
- w 2020 r. Do programu przystąpiło 8 osób i ukończyło 6 osób.
- w 2021 r. do programu przystąpiło 14 osób i ukończyło 8 osób

PCPR w Myśliborzu, zajmuje się pomocą osób dotkniętych kryzysem w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej poprzez poradnictwo specjalistyczne. W latach 2017-2019 w Punkcie Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu prowadzone było w trybie ciągłym poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne, terapeutyczne). Łącznie, w tym okresie udzielono 933 porad. Widocznym jest zwiększające się zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi.

Tabela : Pomoc i wsparcie specjalistyczne w 2019 i 2020 roku

Rodzaj porady	Liczba udzielonych porad		w tym osobom niepełno-sprawnym		w tym kobietom		w tym mężczyznom		w tym dzieciom	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Prawna	42	1	2	0	35	0	7	0	0	0
Psychologiczna	118	97	1	0	75	26	22	9	20	62
Socjoterapeutyczna	97	93	10	6	75	83	11	4	12	6
Pedagogiczna	29	30	3	5	19	20	7	8	3	2

Źródło opracowaie własne na podstawie sprawozdań PCPR

Z analizy danych wynika, że najczęściej udzielana porada, to porada psychologiczna. Z porady tej najczęściej korzystają kobiety.

Obszar interwencji:

- Działania umożliwiające pogłębiona diagnozę skali zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu myśliborskiego,
- Zwiększenie skuteczność i dostępności prowadzonych działań wspierających skierowanych do osób i rodzin zagrożonych skutkami przemocy domowej,

- Zwiększenie drożności systemu powiatowego reagowania i wsparci dla ofiar przemocy.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, stanowi ważną część diagnozy. Pozwala ona ocenić wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju. Umożliwia zaprezentować oraz dokonać analizy atutów i słabości badanego powiatu wobec szans i zagrożeń kreowanych przez otoczenie. Ułatwia wyznaczenie priorytetów i jest „drogowskazem” do działania. Opiera się na diagnozie i grupuje problemy na słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia.

Jej schemat klasyfikacyjny wygląda następująco:

- wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths);
- wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses);
- zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities);
- zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

W piśmiennictwie istnieją co najmniej trzy ujęcia, wyjaśniające czym różni się górna połowa macierzy od dolnej (a więc *mocne strony* od *szans*, a *słabe strony* od *zagrożeń*):

- W niektórych wykładniach mówi się: *mocne strony* i *słabe strony*, to czynniki wewnętrzne, *szanse* i *zagrożenia* – to czynniki zewnętrzne;
- W innej interpretacji: *mocne strony* i *słabe strony* to cechy stanu obecnego, a *szanse* i *zagrożenia*, to spodziewane zjawiska przyszłe;
- Wreszcie u niektórych autorów: *mocne strony* i *słabe strony* to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a *szanse* i *zagrożenia*, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Analiza SWOT daje wartościowy rezultat analityczny przy zastosowaniu każdego z trzech wymienionych ujęć, pod warunkiem, że jest ono stosowane konsekwentnie i świadomie. Na potrzeby poniższej analizy została przyjęta wykładnia trzecia – czyli szanse i zagrożenia zostały potraktowane jako czynniki obiektywne na, które nie mamy bezpośredniego wpływu.

Analiza została przeprowadzona w oparciu :

- Raporty i dane statystyczne,
- Analizę zapisów powiatowych programów społecznych,
- Informację uzyskane od instytucji i organizacji funkcjonujących w sferze społecznej w powiecie myśliborskim.

Obszar funkcjonowania dot. rodzin biologicznych i dzieci ze szczególnym uwzględnieniem rodzin znajdujących się w kryzysie przemocy.

Mocne strony	Słabe strony
<p>1. Opracowanie i realizacja powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadsektorowe działania na rzecz dziecka i rodziny. Wdrażanie rozwiązań na rzecz wzrostu efektywności pracy z rodziną.</p> <p>2. Funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej. Wykwalifikowana kadra - specjaliści. Poradnictwo specjalistyczne skierowane do i rodzin doznających kryzysu . Realizowane programy korekcyjno-educacyjne. Zmniejszająca się liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej</p> <p>3. Współpraca z innymi służbami (policja, pracownicy socjalni ops) . Kompleksowy system działań na rzecz rodzin biologicznych i na rzecz rodzin zastępczych w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza 2019 – 2023”.</p>	<p>Mała różnorodność oferty form wsparcia dla rodzin w tym wysokospecjalistycznych. Niewystarczająca dostępność do oferty długofalowego i interdyscyplinarnego wsparcia terapeutycznego i integracyjnego obejmującego kompleksowo wszystkich członków rodziny i stabilizujących jej sytuację..</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Polityka Państwa ukierunkowana na wsparcie rodzin. Wrażliwość społeczna na problemy dzieci i rodzin. Możliwość finansowania działań na rzecz dzieci i rodzin ze środków zewnętrznych.</p>	<p>Zmieniające się, niespójne lub nieelastyczne przepisy prawa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojawienie się nowych problemów społecznych: zapracowanych rodziców, uzależnień behawioralnych, w tym fonoholizmu, itp. 2. Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiat z powodu pogorszenia się stanu jego finansów 3. Kryzys finansowy związany z epidemią COVID-19. 4. Wzrost kosztów utrzymania rodzin, 5. Kryzys rodzinny i tendencja do przerzucania odpowiedzialności za wychowanie i opiekę nad dziećmi, przez rodziców biologicznych na instytucję. 6. Zmiany społeczno – cywilizacyjne wpływające na rozpad więzi w rodzinie.

Obszar tematyczny - systemu pieczy zastępczej

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowywanie i realizacja 3- letnich programów w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 2. Wykwalifikowana i doświadczona kadra. 3. Systematyczne szkolenia dla kadry podnoszące jej kompetencje. 4. Dokładna analiza sytuacji dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. 5. Dobre rozeznanie potrzeb w sferze socjalnej mieszkańców powiatu. 6. Współpraca między organizatorem pieczy zastępczej a innymi instytucjami (Sądem Rejonowym w Łobzie, ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi, policją). 7. Prowadzenie kompleksowego poradnictwa specjalistycznego w celu zapewnienia wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej - psycholog, radca prawny, pedagog, mediator, terapeuta. 8. Organizacja szkoleń dla istniejących rodzin zastępczych celem podniesienia kompetencji opiekuńczo - wychowawczych oraz szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. 9. Posiadanie własnego zaplecza do przeprowadzania szkole. 10. Posiadanie przygotowanych lidera wśród rodzin zastępczych wspomagającego inne rodziny zastępcze, które mają problemy w wypełnianiu swoich obowiązków opiekuńczo – wychowawczych wobec wychowanków _ KLRZ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przepływ informacji pomiędzy organizatorem pieczy zastępczej a innymi instytucjami Niewystarczająca współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi na rzecz wspierania prawidłowego funkcjonowania rodzin i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym oraz zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. 2. Niewystarczająca liczba rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu Brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, a zwłaszcza specjalistycznych 3. Długi okres oczekiwania przez usamodzielnianych wychowanków na własne mieszkanie 4. Mała liczba NGO działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Założenia krajowej polityki prorodzinnej. 2. Podejmowania na poziomie kraju działań dotyczących deinstytucjonalizacji w zakresie dot. systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. 3. Programy osłonowe i projektów profilaktycznych, których adresatem jest rodzina. 4. Wypracowane modele pracy z rodzinami np. „ Model lokalnej interdyscyplinarnej współpracy na rzecz rodziny wielodzietnej”. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt długa procedura dotycząca regulacji sytuacji prawnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej. 2. Wysokie koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej. 3. Niewystarczająca współpraca ze strony rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej. 4. Niewystarczająca motywacja finansowa osób chcących pełnić funkcję rodziny zastępczej, 5. Nakładanie nowych dodatkowych zadań na instytucje systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej bez zwiększenia środków na realizację zadań. 6. Brak rozwiązań systemowych redukujących sytuacje odebrania dzieci rodzinom biologicznym

Obszar tematyczny – dot. funkcjonujący seniorów

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zróżnicowana ilościowo i jakościowo oferta wsparcia dostosowana do potrzeb osób starszych. 2. Partycypacja seniorów w procesie decyzyjnym w poszczególnych samorządach. 3. Innowacyjne projekty w zakresie integracji międzypokoleniowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak rozwiniętej opieki geriatrycznej 2. Zbyt mała liczba miejsc w placówkach wsparcia całodobowego. 3. Brak systemu zbierania i upubliczniania szczegółowych informacji o usługach świadczonych na rzecz seniorów a obszarze Powiatu. 4. Zwiększający się udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w całej populacji mieszkańców Powiatu.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost samoświadomości mieszkańców Powiatu w zakresie zdrowego i aktywnego stylu życia. 2. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz realizacji usług dla osób starszych. 3. Możliwość finansowania działań ze środków zewnętrznych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrastająca liczba osób wymagających stałej opieki i pielęgnacji 2. Ryzyko wystąpienia kryzysu w funkcjonowaniu systemu zabezpieczenia społecznego 3. Brak wzrostu liczby ludności, 4. Niski współczynnik dzietności 5. Spadek udziału osób młodych w populacji

Obszar tematyczny – dot. funkcjonowania osób z niepełnosprawnością

Mocne strony	Słabe strony
<p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych do realizacji inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska liczba pracujących osób niepełnosprawnych. 2. Niewielka liczba ofert pracy skierowanych do osób niepełnosprawnych 3. Niski przepływ osób z niepełnosprawnością. 4. Nierówny dostęp niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu do wysokospecjalistycznego wsparcia. 5. Przewaga instytucjonalnych form wsparcia nad jej środowiskowym odpowiednikiem.
Szanse	Zagrożenia
<p>Prowadzenie w mediach szerokich kampanii pozwalających na zrozumienie osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Brak systemowych uregulowań w sektorze ochrony zdrowia odpowiedzi na potrzeby wynikające ze wzrastającej liczby osób niepełnosprawnych w tym z zaburzeniami psychicznymi</p>

Część III Programowa

3.1 Misja strategii

Misja - w działaniach strategicznych, określenie misji jest priorytetem. Poprzez misję komunikujemy interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym, jakie są nasze dążenia, zamiary i wartości, na których się opieramy, wyznaczamy kierunek. Misja w strategii rozwiązywania problemów społecznych odpowiada na pytanie co chcemy osiągnąć. Misja powinna dotyczyć przyszłości, wyrażać marzenia i wyzwania, które jednoczą osoby uczestniczące w realizacji strategii, co bardzo istotne powinna być realna, możliwa do zrealizowania. W działaniach strategicznych misja odgrywa bardzo istotną rolę. Jest ona określeniem oczekiwanej przyszłości. Powinna być jasna, niepowtarzalna, stać się motywatorem działań podejmowanych po to, by oczekiwany stan stał się faktem. Należy pamiętać, by była również realistyczna.

Misja strategii

Zapewnienie mieszkańcom Powiatu Myśliborskiego warunków umożliwiających uzyskanie wysokiej jakości życia i przeciwdziałanie negatywnym skutkom sytuacji ryzyk społecznych poprzez stworzenie sprawnego, efektywnego oraz zintegrowanego systemu usług społecznych

Realizacja misji powinna odbywać się poprzez:

- Określenie na podstawie diagnoza obszarów interwencji,
- Ustalenie celów strategicznych oraz operacyjnych,
- Określenia zadań, poprzez realizację których zostaną osiągnięte ustalone cele,
- Ustalenie wskaźników, których monitoring pozwoli na ocenę na ile i czy w ogóle, są realizowane cele.

3.2 Obszary działań strategicznych

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych oraz analizy SWOT określono następujące obszary działań strategicznych:

- I. Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- II. Wspieranie i rozwój systemu pieczy zastępczej.
- III. Przeciwdziałanie skutkom przemocy w rodzinie, przestępczości.
- IV. Aktywizacja i wsparcie osób z niepełnosprawnością.
- V. Podniesienie poziomu usług świadczonych w obszarze polityki społecznej - poprzez podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz integrację działań służb na poziomie powiatu.

Działania podejmowane w poszczególnych obszarach wpłyną na poprawę sytuacji mieszkańców powiatu, zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa, rozwój oraz nabycie kompetencji umożliwiających prawidłową realizację ról życiowych. Poprawa sytuacji w wymienionych obszarach przyczyni się do realizacji założeń misji strategii.

3.3 Cele, zadania, realizatorzy, wskaźniki oraz prognozowane zmiany.

Cel strategiczny nr 1. Zintegrowany system wsparcia rodziny umożliwiający rozwój dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny: 1.1. Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Podejmowanie kompleksowych działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom bądź rozwiązywaniu ich we wczesnym stadium, szczególnie poprzez dokształcanie kadr pomocy społecznej w powiecie.
2. Włączenie rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych poprzez zwiększenie dostępności i jakości poradnictwa rodzinnego i pedagogiczno-psychologicznego.
3. Wspieranie rozwoju sieci placówek edukacyjnych, kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, m.in.: poprzez zwiększenie dostępności do bazy już istniejącej.
4. Propagowanie wśród młodzieży pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu, w tym poprzez aktywizację sportową.
5. Organizacja warsztat dla dzieci i młodzieży z Treningu Zastępowanie Agresji.
6. Organizacja warsztatów dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie poczucia wartości.

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w warsztatach ART.
- liczba osób uczestniczących w warsztatach mających na celu budowanie poczucia wartości
- liczba rodziców, korzystających z poradnictwa rodzinnego i pedagogiczno-psychologicznego.
- liczba szkoleń, warsztatów skierowanych do kadry pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

- liczba osób z kadry pomocy społecznej oraz wsparcia rodzinnego i systemu pieczy zastępczej, biorących udział w szkoleniach i warsztatach.

Cel operacyjny 1.2 Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych sytuacjami ryzyka socjalnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Wspieranie rozwoju sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.
2. Organizacja warsztatów edukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.
3. Udzielanie wsparcia poprzez świadczenie pomocy psychologicznej, rodzinnej i socjalnej.
4. Udzielanie indywidualnych porad psychologicznych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.
5. Prowadzenie poradnictwa oraz działalności edukacyjnej, szkoleniowej i konsultacyjnej.
6. Działania pomocowe i terapeutyczne wobec rodzin biologicznych i zastępczych
7. Organizacja warsztatów dla asystentów rodzin, pracowników socjalnych, koordynatorów pieczy zastępczej z terenu powiatu.
8. Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie poprzez: objęcie opieką psychologiczną i pedagogiczną rodziny, w której występuje kryzys, wsparcie instytucjonalne rodziny pozostającej w kryzysie.
9. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (np.: PCPR, MOPS, GOPS, ROPS).

Wskaźniki:

- liczba podjętych działań: edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych,
- liczba udzielonych porad rodzinnych, psychologicznych, pedagogicznych dla rodziców, dzieci i młodzieży,
- liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych
- liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa,
- liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach,
- liczba odbytych warsztatów .

Cel operacyjny 1.3 Przeciwdziałanie oraz łagodzenie skutków przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Budowa interdyscyplinarnych zespołów złożonych z przedstawicieli samorządów terytorialnych, policji, ochrony zdrowia rozwiązujących problemy przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie materiałów informacyjnych zawierających informację o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach występowania przemocy.
3. Edukacja społeczna w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.
4. Tworzenie powiatowych ośrodków poradnictwa i pomocy psychospołecznej poprzez: rozwijanie poradnictwa psychologicznego, wychowawczego, małżeńskiego i rodzinnego, itp., rozwijanie w/w form poradnictwa i pomocy w istniejących placówkach, w tym w poradniach psychologiczno-pedagogicznej, w przedszkolach, szkołach i placówkach zatrudniających specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz w jednostkach organizacyjnych pomocy.
5. Rozwój form wsparcia realizowanych przez ośrodek interwencji kryzysowej dla rodzin przeżywających trudne sytuacje życiowe.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających ze wsparcia,
- liczba osób korzystających z interwencji kryzysowej,
- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego
- liczba osób objętych wsparciem ze względu na przemoc,
- liczba osób stosujących przemoc uczestniczących w programie korekcyjnoedukacyjnym,
- liczba zrealizowanych programów i projektów oraz liczba beneficjentów
- liczba zrealizowanych szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz liczba uczestników,
- liczba wygłoszonych pogadanek, prelekcji,
- liczba wydanych informatorów, broszur, ulotek, artykułów w prasie, itp.

Realizatorzy celów i działań:

Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne Powiatu.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Institucje rządowe, samorządowe w szczególności miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Prokuratura.

Efekty realizacji celów:

Sprawnie funkcjonujący system wsparcia na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, zapewniający dzięki współpracy poszczególnych uczestników i kompetencji kadry różnorodne formy pomocy, w szczególności uprzedzający sytuacje kryzysowe i zabezpieczający poszanowanie praw dzieci.

Czas realizacji działań – 2022-2026

Cel strategiczny II

Wzmocnienie i rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej oraz zwiększenie skuteczności procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.

Cel operacyjny 1.

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego.
3. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.
4. Inicjowanie i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
5. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie kwalifikacji i umiejętności rodzin zastępczych.
6. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego oraz prawnego dla rodzin zastępczych.
7. Organizowanie szkoleń, warsztatów dla koordynatorów pieczy zastępczej.
8. Wsparcie działania Klubu Rodzica Zastępczego.
9. Integrowanie środowiska rodzin zastępczych poprzez spotkania okolicznościowe.

Wskaźniki:

- liczba kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego,
- liczba spotkań z instytucjami i ngo działającymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego
- ilość instytucji i organizacji biorących udział w spotkaniach na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego,

- liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych,
- liczba szkoleń mających na celu podniesienie ich kwalifikacji i umiejętności,
- liczba porad udzielonych rodzicom zastępczym,
- liczba uczestników Klubu Rodzica Zastępczego,
- liczba spotkań integrujących środowisko rodzin zastępczych.

Cel operacyjny 2

Wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Organizacja szkoleń, warsztatów podnoszących kompetencje społeczne usamodzielnianych wychowanków.
2. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego oraz prawnego dla usamodzielnianych wychowanków.
3. Utworzenie mieszkania treningowego przeznaczonego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
4. Tworzenie planów wsparcia dla usamodzielnianego wychowanka po opuszczeniu przez niego systemu pieczy.
5. Organizowanie szkoleń dla opiekunów usamodzielnia.
6. Budowania wraz z gminami systemu usług dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
7. Praca z członkami rodzin biologicznych usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń warsztatów podnoszących kompetencje społeczne usamodzielnianych wychowanków,
- liczba uczestników szkoleń warsztatów podnoszących kompetencje społeczne usamodzielnianych wychowanków,
- liczba udzielonych porad psychologicznego, socjalnego, rodzinnego oraz prawnego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej,
- liczba miejsc w mieszkaniach treningowych przeznaczonego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,

- liczba szkoleń przeznaczonych dla opiekunów usamodzielnienia,
- liczba opiekunów usamodzielnienia, którzy wzięli udział w szkoleniach,
- liczba opracowanych systemów usług wspierających dla wychowanków opuszczających pieczę zastępcza.

Cel operacyjny 3

Utworzenie spójnego systemu usług społecznych umożliwiających wdrożenie idei deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiecie myśliborskim

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Wspólne szkolenia kadr ops i pcpr w dotyczących zasad i idei deinstytucjonalizacji w pieczy zastępczej.
2. Budowanie z gminą systemu usług wspierających rodziny biologiczne, zastępcze i usamodzielnianych wychowanków.
3. Rozszerzenie wspólnie z organizacjami pozarządowymi oferty usług zwiększających kompetencje opiekuńczo-wychowawczych rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w systemie pieczy zastępczych.
4. Prowadzenie kampanii społecznych propagujące idee deinstytucjonalizacji.
5. Opracowanie powiatowej strategii deinstytucjonalizacji dla powiatu myśliborskiego.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń kadr ops i pcpr w dot. zasad i idei deinstytucjonalizacji w pieczy zastępczej,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu zasad i idei deinstytucjonalizacji w pieczy zastępczej z pośród kadr ops i pcpr,
- liczba instytucji i organizacji biorących udział w budowanie z gminą systemu usług wspierających rodziny biologiczne, zastępcze i usamodzielnianych wychowanków,
- liczba opracowanych gminno-powiatowych systemu usług wspierających rodziny biologiczne, zastępcze i usamodzielnianych wychowanków.
- liczba kampanii propagujących idee deinstytucjonalizacji.

Realizatorzy celów i działań:

Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Prokuratura.

Efekty realizacji celów:

Sprawnie funkcjonujący system wsparcia na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, zapewniający dzięki współpracy poszczególnych uczestników i kompetencji kadry różnorodne formy pomocy, w szczególności uprzedzający sytuacje kryzysowe i zabezpieczający poszanowanie praw dzieci.

Czas realizacji działań – 2022-2026

Cel strategiczny III

Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny 1:

Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Rozwój opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego i specjalnego.
2. Inicjowanie działań mających na celu obejmowanie opieką i wsparciem rodzin z dziećmi w wieku do 6. roku życia, w celu wczesnej pomocy w diagnozowaniu stopnia i typu niepełnosprawności.
3. Wczesna rehabilitacja fizyczna i terapia małego dziecka.
4. Ochrona socjalna, ekonomiczna i prawna rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.
5. Usuwanie barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.
6. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego oraz prawnego dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych dofinansowań do uczestnictwa dzieci w turnusach rehabilitacyjnych,
- liczba udzielonych dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- liczba udzielonych dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- liczba porad psychologicznego, socjalnego, rodzinnego oraz prawnego dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.

Cel operacyjny 2:**Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.**

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Systematyczny lobbing na rzecz likwidacji barier architektonicznych i społecznych.
2. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej i kulturalnej.
3. Rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych.
4. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu i mediów lokalnych.
5. Opracowywanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
6. Wspieranie grup samopomocowych.
7. Szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi.
8. Tworzenie miejsc w mieszkaniach wspomaganych.

Wskaźniki:

- liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowań
- liczba zlikwidowanych barier transportowych,
- liczba osób korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w sporcie, kulturze, i turystyce osób niepełnosprawnych,
- liczba osób korzystających ze szkoleń dla osób niepełnosprawnych,
- liczba zrealizowanych projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z doradztwa i poradnictwa,
- liczba wydanych ulotek, informatorów, plakatów,
- liczba warsztatów, konferencji, szkoleń,
- liczba miejsc w mieszkaniach wspomaganych.

Cel operacyjny: 3

Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych.

Kierunki działań do celu operacyjnego:

1. Diagnoza potrzeb ludzi starszych i przewlekle chorych oraz dążenie do ich zaspokajania.
2. Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia seniorów.
3. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych.
4. Poszerzenie oferty usług opiekuńczych w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry.
5. Tworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego o charakterze półstacjonarym w formie ośrodków wsparcia dla osób starszych.
6. Podjęcie działań zmierzających do powstania dziennego domu pobytu dla osób starszych.
7. Organizowanie czasu wolnego w formie zajęć kulturalnych, rekreacyjnych.
8. Zorganizowanie wypożyczalni sprzętu medyczno-pielęgnacyjnego i rehabilitacyjnego dla starszych, osób chorych i niepełnosprawnych.
9. Promowanie aktywnego trybu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych inicjatyw (np. Kluby Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku).
10. Pobudzanie i wspieranie samopomocowych inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz tworzenia form oparcia społecznego w środowisku rodzinnym, szkolnym, zawodowym.
11. Wspieranie działań (samorządowych i pozarządowych) ograniczających tendencję do bierności, izolacji, wykluczania i uzależnienia instytucjonalnego poprzez: zwiększenie zasięgu i aktywności wolontariatu społecznego, wzmacnianie roli organizacji samopomocowych zrzeszających osoby korzystające z opieki psychiatrycznej lub ich rodziny oraz wspieranie ich działań.
12. Organizowanie doskonalenia zawodowego pracowników środowiskowej pomocy społecznej i kadry domów pomocy społecznej o profilu dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych.
13. Organizowanie konferencji i sympozjów poświęconych problemom starzenia się społeczeństw i specyfice późnej fazy życia.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego (dzienny dom pobytu dla osób starszych),
- liczba zorganizowanych zajęć kulturalnych, rekreacyjnych dla osób starszych,
- liczba powstałych wypożyczalni sprzętu medyczno-pielęgnacyjnego i rehabilitacyjnego dla osób chorych i niepełnosprawnych,
- liczba powstałych grup wsparcia dla seniorów i ich rodzin,
- ilość wydanych ulotek, broszurek,
- liczba zorganizowanych szkoleń, prelekcji, konferencji, pogadanek, itp.,
- liczba imprez integracyjnych,

- liczba zrealizowanych kampanii społecznych dot. osób starszych i niepełnosprawnych,
- liczba zrealizowanych inicjatyw z klubami seniora/UTW,
- liczba zrealizowanych konferencji/sympozjów,
- liczba wolontariuszy,
- liczba mieszkań treningowych i chronionych.

Realizatorzy celów i działań:

Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Prokuratura.

Efekty realizacji celów:

Sprawnie funkcjonujący system wsparcia na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, zapewniający dzięki współpracy poszczególnych uczestników i kompetencji kadry różnorodne formy pomocy, w szczególności uprzedzający sytuacje kryzysowe i zabezpieczający poszanowanie praw dzieci.

Czas realizacji działań – 2022-2026

3.4 Ewaluacja i monitoring celów i działań strategicznych

W realizacji działań strategicznych bardzo istotnym jest monitoring i ewaluacja.

Monitoring różni się od ewaluacji węższy zakres, jest on prowadzony w oparciu o siły wewnętrzne (pracowników instytucji). Monitoring jest prowadzony w sposób ciągły, przez cały czas trwania działań, opiera się głównie na danych ilościowych (raportach, sprawozdaniach itp.) Efektem prac związanych z monitoringiem powinno być roczne sprawozdanie. W sprawozdaniu tym należy zadbać, by zawierało skrócony opis stanu realizacji zadań, ocenę stopnia realizacji wskaźników oraz ukazanie poniesionych nakładów. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi

wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ. Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego.

Ewaluacja natomiast posiada zdecydowanie szerszy zakres. Dzięki niej możemy określić jakie są przyczyny występujące w realizacji działań strategicznych jak również jakie istnieją możliwości ich rozwiązania. Z reguły ewaluacja jest prowadzona przez zewnętrznych ekspertów.

Ze względu na **brak możliwości na etapie tworzenia strategii przewidzenia, z jakimi ograniczeniami będzie mierzyć się powiat w najbliższych latach, zasadnym wydaje się by pierwsza ewaluacja, była przeprowadzona już na początku 2023 roku.** Pozwoli ona zweryfikować dokonaną diagnozę problemów społecznych jak również wykaże na ile zaplanowane cele i działania odpowiadają rzeczywistości oraz umożliwi ich aktualizację.

Natomiast w 2026 roku zaplanowana zostanie ewaluacja typu eks-post, pozwoli ona nie tylko ocenić stopień osiągnięcia założonych celów ale również efektywność interwencji, jej trafność, użyteczność i trwałość. Wyniki jej będą źródłem informacji użytecznych przy planowaniu następnych działań w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych.

4. Ramy finansowe strategii oraz źródła finansowania wydatków niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych.

Środki finansowe na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2022-2026 będą pochodzić w szczególności z:

1. Budżetu powiatu,
2. Budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
3. Budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych,
4. Funduszy europejskich,
5. Innych dostępnych źródeł.

Cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej powiatu i zostaną uwzględnione przy konstruowaniu budżetu powiatu w kolejnych latach. Zapisy dokumentu staną się podstawą do poszukiwań zewnętrznych źródeł finansowania określonych przedsięwzięć.

Pomimo, a może szczególnie w związku z trudnymi do przewidzenia skutkami dla sfery społecznej, wirusa COVID -19, można założyć, że kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata,

będą nadal uwzględniać sprawy i problemy społeczne, co najmniej na dotychczasowym poziomie. Pozwala to mieć gwarancje częściowego ich finansowania z budżetu państwa. W zaplanowanych działaniach, znaczący udział będą miały również fundusze unijne. Należy jednak stwierdzić, że największy udział w realizacji działań strategicznych będzie miał budżet powiatu. Budżet ten będzie oszacowany i planowany w **okresach rocznych, w oparciu o realizowane w sferze społecznej programy.**

5. Opis sposobu wdrażania strategii oraz działań niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych

Działania mające na celu wdrożenie strategii, a przede wszystkim realizację celów strategicznych będą realizowane w oparciu o programy społeczne funkcjonujące na terenie powiatu. Najważniejsze z nich to:

1. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskiego na lata 2021-2023,
2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochronie Ofiar Przemocy w Powiecie Myślibórz na lata 2021 – 2022,
3. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2021,
4. Inne programy, które zostaną opracowane w oparciu o założenia strategii w latach 2022-2025.

Działania będą realizowane poprzez:

- wykonywanie zadań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację strategii,
- współpracę partnerką pomiędzy podmiotami,
- zlecenie zadań publicznych w trybie określonym przepisami prawa.

W zlecaniu zadań preferowane są procedury oparte na przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Procedura ta powinna promować lokalne NGO, ale z zachowaniem zasady konkurencyjności i dbałością o najwyższą jakość rezultatów. Ważnym czynnikiem będzie również efektywność (relacja kosztów do efektów) realizowanych zadań.

Programy i projekty społeczne realizowane na terenie powiatu myśliborskiego, muszą wykazać zbieżność z celami strategii a osiągnięte przez nich efekty powinny wpływać na realizację wskaźników zaplanowanych w strategii. Za priorytetowe w realizacji celów strategicznych uznawane będą programy i projekty których wdrożenie wpłynie na:

1. zwiększenie spójności społecznej,
2. podniesienie poziomu partycypacji społecznej,
3. skuteczność rozwiązania problemów społecznych,

4. zapobieganie powstawaniu niekorzystnych zjawisk społecznych.

Działania są zaplanowane w odniesieniu do poszczególnych celów w taki sposób, aby ich realizacja w ustalonym okresie w konkretnych ramach czasowych, umożliwiła osiągnięcie celów operacyjnych. Realizacja celów operacyjnych pozwoli na osiągnięcie celu strategicznego. Realizacja celów strategicznych umożliwi realizowanie założeń określonej w dokumencie misji.

7. Zasady aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026 Powiatu Myśliborskiego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powinna być dokumentem pozwalającym na efektywne i skuteczne działania w sferze społecznej. Aby spełniała swoje zadania musi być dopasowana do aktualnie występujących wyzwań. Wymóg ten nabiera szczególnego znaczenia w dzisiejszej rzeczywistości. Rok temu rzeczywistość każdego z nas jak i samorządów, była zupełnie inna, nie jesteśmy dzisiaj w stanie przewidzieć co będzie za rok. Dlatego należy uwzględnić możliwość wprowadzenia zmian do dokumentu. Naczelną przyczyną skutkującą koniecznością wprowadzenia zmian są zmiany w prawie, poza tym strategia może być aktualizowana w następujących obszarach:

1. diagnostycznym – o ile okaże się, że pojawiły się nowe, nie istniejące problemy społeczne, lub w trakcie prac pominięto istniejące i ważne problemy społeczne.
2. planistyczną - w trakcie planowania działań strategicznych pominięto istotne istniejące czynniki, mające wpływ na realizację celów i działań, lub zaistniała potrzeba zweryfikowania już zaplanowanych działań.
3. wdrożeniowym – jeśli w trakcie działań zmieniłyby się podmioty odpowiedzialne za wykonywane działania lub zaplanowane działania nie byłyby adekwatne do potrzeb mieszkańców.
4. ewaluacyjnym – jeśli w trakcie wdrażania Strategii zajdą istotne okoliczności mające wpływ na ocenę skuteczności zaplanowanych działań.

Inicjatorem aktualizacji strategii mogą być:

1. władze powiatu,
2. podmioty uczestniczące w realizacji zadań, w tym powiatowe centrum pomocy rodzinie,
3. Inny podmiot w uzasadnionych przypadkach.

Aktualizacja Strategii odbywa się w trybie przewidzianym do jej uchwalenia i wymaga uchwały Rady Powiatu.

8. Promocja działań związanych z wdrażaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026 Powiatu Myślibórz

Promocja działań Strategicznych odbywać się będzie poprzez:

- konsultacje społeczne,
- informację o podejmowanych działaniach zamieszczanych w lokalnych mediach,
- prezentacja dobrych praktyk.

Należy pamiętać, że skuteczna promocja działań strategicznych jest wtedy, gdy informacja o działaniach i efektach pochodzi bezpośrednio od adresatów tych działań. Oznacza to, że najlepszą promocją strategii będzie zadowolony mieszkańcy powiatu myśliborskiego.